

KARIŪNAS

PIRMOJO LIETUVOS
PREZIDENTO KARO
MOKYKLOS KARIŪ-
NŲ ILIUSTRUOTAS
ŽURNALAS

1935 (IV) M.

Rugsėjis-Gruodis

19-20 Nr.

PROTAS, VALIA AR ŽINIOS?..

(Jo Eksc. Pono Valstybės Prezidento kalbos, pasakytos iš-
leistuvių iškilmėse: po pakėlimo akto ir iškilmingų pietų metu)

*

Pirmasis karininko laipsnis, jaunieji leitenantai, yra pirmas pastolis į viršų jūsų pasirinktuojų keliu. Nekantriai, spėju, laukėte tos dienos, kurią susilauktute pakeliami karininkais. Šioji diena yra didi iškilmė jūsų jauname gyvenime. Dėl jos džiaugiatės ne tik jūs, bet džiaugiasi ir kariuomenės vadovybė, gavusi jus savo eilėsin, džiaugiasi mūsų tėvynė, kad jai tarnausite savo mokslu ir savo ginklu. Nuoširdžiai sveikinu jus, jaunieji karininkai, ir geriausiai linkėjimais palydžiu jus vykstant laimingų keliu mūsų tėvynės Lietuvos garbei.

*

Jaunieji leitenantai ir atsargos leitenantai! Jau esu turėjęs malonumo šiandien jus pasveikinti pirmuoju karininko laipsniu ir palinkėti geriausios kloties jūsų pašaukime. O dabar, jūsų mokytojų ir auklėtojų akivaizdoje, kariuomenės vadovybės akivaizdoje, prie visų iškilmės dalyvių, noriu dar kelis žodžius pasakyti.

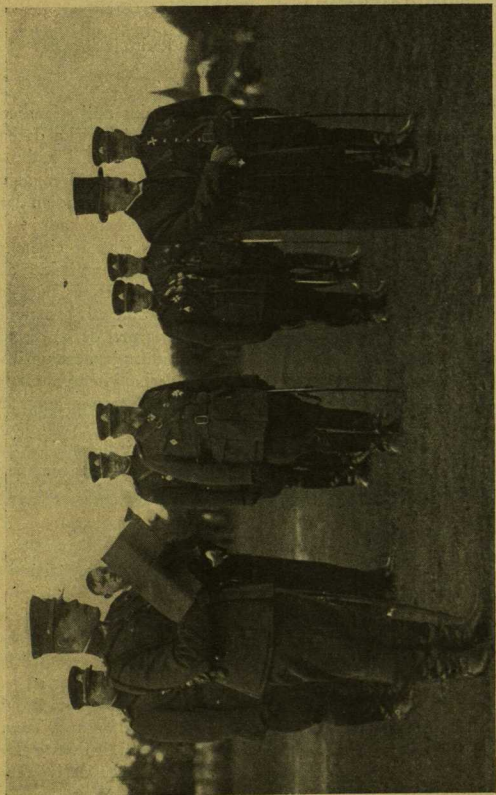
Kas žmogui svarbiau? Protas, valia ar žinios?.. Taip kartais klausama. Aš sakyčiau, kad visos trys tos sielos savybės yra ly-

giai svarbu, nes jos sudaro žmogaus asmenybę. Protas, valia ir žinojimas nėra skirtingi dalykai, jie yra vienuma, jie sudaro žmogaus būdą, jie todėl turi būti lygiai lavinami. Tik šių savybių armonija, arba santarvė, duoda stiprią asmenybę. O santarvė yra galima tik per drausmę ir susiklausymą. Be jų nėra pasiekiamas geras žmogaus būdas. Karo mokykla — drausmės mokykla. Didelio nerimo metu, kokį dabar gyvename, drausmės dėsnis įgyja dar didesnės reikšmės. Jis pravartu auklėjantis ne tik karinėms įstaigoms, bet ir visam tautos gyvenimui, visoms jos organizacijoms. Juk tik per drausmę tėra įmanoma tautos vienybė.

Auklėti vienos mokyklos ir vienodais dėsniais, šiandien jūs, jaunieji ir atsargos leitenantai, skiriatės ir nueinate dviem keliais: vieni liekate kariuomenėje, antri, atlikę karinę prievolę, grįžtate platus gyveniman. Ar tai reiškia, kad jau nebesusitiksite? Tai nereiškia . . . Atsargos leitenantai nepasimesite nei su tuo mokslu, kurio trumpu laiku esate įgiję šioje mokykloje, nei su joje įprasta drausme. Savo pavyzdžiu jūs rodysite visuomenei drausmės svarbą, skelbsite jai, kad tik drausmingos tautos tėra nepalenkiamos nei audrų nei vėtrų, kurias šiandien jūsų dvasios vadas yra minėjęs savo gražiame žodyje, jums šiandien pasakytame. Jums teks visuomenėje susitikti su neribota laisve, griaunančia tautos drausme, bet jūs mokėsite atsispirti palaidam gyvenimui, rikiuodami drausmingą laisvę. Esate jauni, daug turite pajėgos, taigi įstengsite žygiuoti prieš vėtras ir audras, nešini švyturiais uždegtais čia mokykloje ir šviesite sau ir kitiems kelią. Nuo jūsų irgi pareina mūsų krašto saugumas. Patys toliau auklėsitės ir kitus auklėsite, patys toliau mokysitės ir kitus mokysite. Mokslas platus ir nepabaigiamas. Ko esate čia išmokę, tai toliau plėsite. Drąsiai savo švyturiais žygiuokite.

Jaunieji leitenantai, turį laimės didžiūotis Lietuvos karininko vardu, iš pareigos esate tėvynės sargai. Taip vadina senovės mokslininkas Platonas karius. Jiems nebaisu nei audros, nei vėtros, jiems uždavinys saugoti tą namą, kurio sargybai pastatyti. Karys vadas, žemesnio ar aukštesnio laipsnio, yra auklėtojas ir mokytojas jam pavestų kareivių. Jis budi, kad neįsibrautų kariuomenės srovių, priešingų drausmei ir paklusnumui. To jis pasiekia ne vien grasmės priemonėmis, bet ir savo doringa įtaka. Jei vadas drąsus, tai ir jo kareiviai nebailūs. Ko pats išmokęs, tai įkvėpia ir kitiems, jo žinioje esantiems. Drąsus ir milžino slibino nenusigąsta ir jokiam vėjo pūstelėjimui nepasiduoda. Mūsų tauta

... Kariūnės jaun. puskarininkis ...
(Skaitomas Valst. Prezidento aktas, kuriuo kariūnai pakeliami į pirmąjį karininko laipsnį)

...bet drausmė, kariško mokslo pažanga, susiklausymas ir tėvynės meilė...

(Kariuomenės Vado žodis į jaunuosius kadro ir atsargos
karininkus)

Malonu yra matyti gražų naujų darbininkų būrį, šiandien apleidžiančių karo mokyklos sienas ir einančių į karišką darbą kariuomenėje arba kariuomenės atsargoje. Malonu todėl, kad tokių darbininkų, kupinų energijos ir noro dirbti ir pasirengusių prie tokio darbo, mums kariuomenėje ir jos atsargoje šiandien dar ypatingai reikia. Vieni iš Tamstų einate į kariuomenę kadro karininkais, kiti paliekate tikrosios kariuomenės eiles ir einate į kariuomenės atsargą. Bet esminio skirtumo tarp vieno ir kito aš nedarau. Nedarau todėl, kad tokio skirtumo iš esmės nėra ir būti negali. Juk pagalvokite tikrai, kolegos karininkai, kad vieni ir kiti, jei tėvynė atsidurs pavojuje, vieną ir tą patį darbą dirbs. Ir vieni ir kiti būsite vadais ir vienodai vesite mūsų jaunesniuosius brolius kareivius į garbingą tėvynės gynėjo darbą, į kautynių lauką. Tad skirtumo šiame darbe jokio negali būti tarp atsargos ir tikrosios tarnybos karininko. Bet iš antros pusės kaip vieni, taip ir antri, ponai karininkai, prašau labai giliai atsiminti, kad šis vieno kariuomenėje, kito atsargoje darbas yra be galo svarbus, nes ir vieni ir antri esate pasirengę prie vadovavimo darbo. Juk jūs

dažnai esti baidoma milžiniais. O kai vadas jų nebijo, tai ir jo kareiviai nepasiduos baimei.

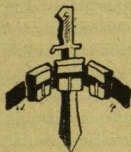
Jūs, jaunieji karininkai, kurie paliekate kariuomenėje ir kurie atsargon išeinatė, vieno tikslo sieksitė, nors ir dviem keliais vyksitė, — sieksitė, kad Lietuva būtų stipri. Ji bus stipri, nes jūs ją stiprinsitė. Palikdami savo motiną mokyklą, jūs skiriatės su ja, jausdami daug padėkos savo auklėtojams. Be to, jūs žinotė, kad tas mokslas, kurio čia esatė gavę, yra duotas mūsų tautos. Taigi jai su meile tarnaukitė. Jūs tik pradatė gyventi, ir ilgas gyvenimo kelias laukia jūsų. Kurdami savo buitį, kursitė ir savo tautos gyventę. Savo laimėje nepamiršitė ir Lietuvos laimės.

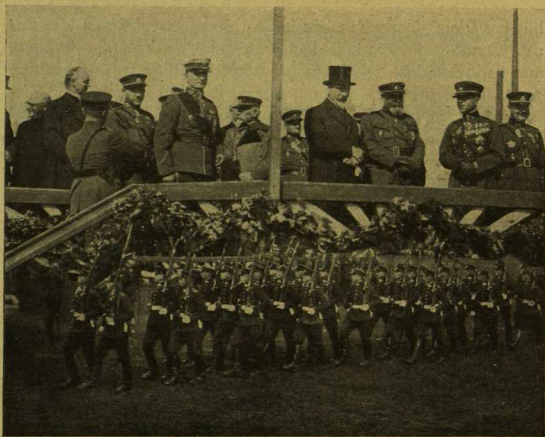
Lietuviško alaus stiklą, jaunieji ir atsargos leitenantai, geriau jūsų sveikatai ir jūsų pasisekimui.

būsite vadais, jūsų pavyzdžiu ir jūsų pėdomis eis šimtai kitų karių. O nuo vado, ypatingai kautynių lauke, netikslaus sprendimo, nuo vado klaidos, kitą kartą gal netyčia padarytos, atsiminkite, geriausi mūsų draugai moka savo gyvybėmis ir mirtimi.

Kad vadovavimo darbas yra sunkus, Tamstoms, ponai jaunieji karininkai, jau gerai iš trumpos praktikos yra žinoma. O iš kitos pusės, imant savo stažą poligone ir pulkuose, kur ne vienam gal sunkų prakaito lašą teko išlieti vadovaujant būriui ar paprastam negausingam kautynių skyriui. Šis vadovavimo darbas ypatinai yra sunkus kautynių lauke, kur kiekviena klaida yra lydima draugų gyvybių. Iš to eina svarbi išvada, kad kiekvienas karininkas, kaip būsimasis kautynių vadas, turi ne tik kitus mokyti, bet pirmiausia ir pats visą laiką mokytis. *Kiekvieno karininko, visvien ar tikrosios tarnybos ar atsargos, pirmutiniu ir svarbiausiu rūpesčiu turi būti ne restoranas, ne kortos, ne baliai, ne politika, bet drausmė, kariško mokslo pažanga, susiklausymas ir tėvynės meilė.* Tik tuo keliu eidamas kiekvienas karininkas, be abejo, pasieks labai gražių jam skiriamų rezultatų.

Sveikindamas savo jaunosius, kaip tikrosios tarnybos, taip ir atsargos, kolegas, aš nuoširdžiai linkiu, kad Tamstų darbas kariuomenėje ir atsargoje eitų kaip tik tėvynės meilės, drausmės, pasišventimo ir kariško mokslo pažangos keliu. Šitą sveikinimą perduodamas Tamstoms, aš kviečiu jus, jaunieji kolegos, o kartu ir gerbiamus svečius, pagerbti mūsų kariuomenę, kuriai visi mes, ponai karininkai, pradedant nuo generolo ir baigiant leitenantu ir eiliniu kareiviu, aukojame savo žinias, mokslą ir darbą. Tat lai gyvuoja drausminga, morališkai ir materialiai stipri Lietuvos kariuomenė ir jos karininkai!

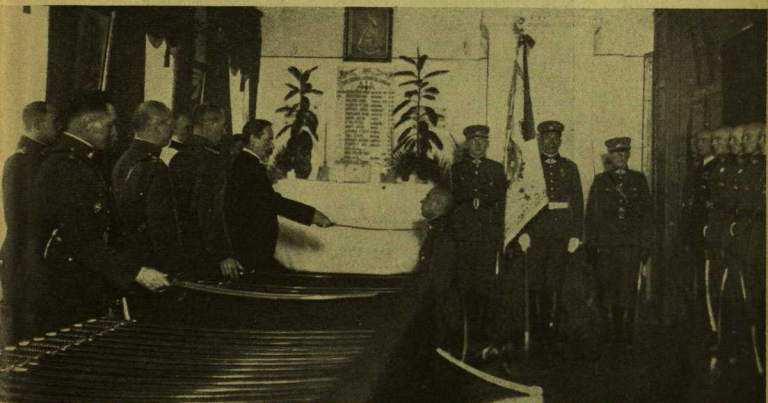
Paskutinis išleidžiamųjų paradas

Alg. Giedrius

Mūsų didžioji šventė

Kiekvienais metais, — kada auksuotai variniu rūbu pasi-
puošia miškeliais, krūmais gauruotos Aukšt. Panemunės pašlai-
tės, kada šilkinės Vaivos gijos paliečia ne tik mūsų susirūpinu-
sius veidus, bet savo burtais apraizgo ir mūsų rudens lūkesčiais,
viltimis tvinksinčias širdis, — Karo Mokyklos jaunuoliai sulau-
kia didžios ir vienintelės šventės: jie įgyja pirmąjį modernišką
šių dienų Lietuvos kariuomenės karininko laipsnį. Sulaukė šios
didžiojo džiaugsmo dienos ir septynioliktoji Karo Mokyklos kad-
ro kariūnų laida, o su ja kartu ir dešimtosios laidos atsargos jau-
nieji leitenantai.

Atsikėlė skiaustus, saulėtas, pirmųjų rudens lietu nupraustas
rugsėjo 15-sios rytas. Skaisčiais, saulėtais veidais, tik buvusiam
kariūnui tesuprantamu džiaugsmu plakančiomis širdimis, Karo
Mokyklos aikštėje nusitiesė, išsirikiavo paskutiniam paradiui il-

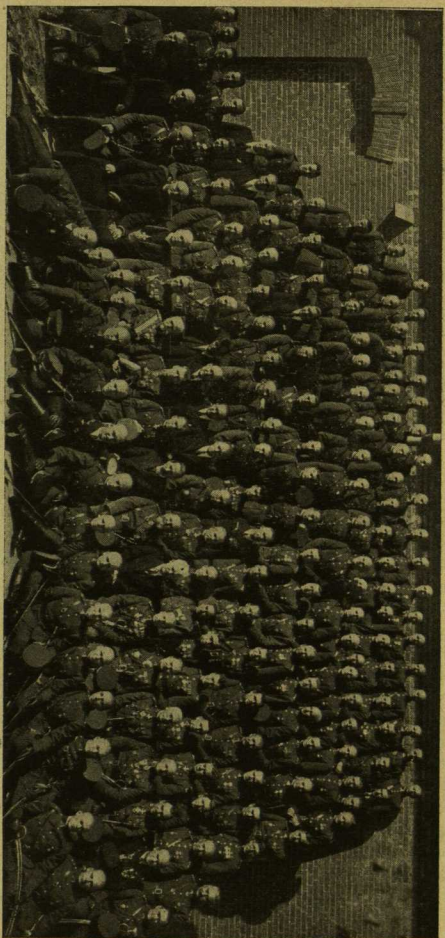
Ispūdingiausiąjį momentą . . .

gos, baltutėliais diržais standriai susijuosusių, vispusiškai rinktinų jaunuolių eilės. Vos paslepiamas džiaugsmas ir pasididžiavimas trykšta ir iš kariūnų vadų, Mokyklos karininkų, veidų. Džiaugdamiesi savo darbo vaisiais, o taip pat pakartotinai pergvendami savųjų išleistuvių prisiminimus, laimingi jie stovi petys petin su raudonskruosčiais kariūnais suakmenėjusioj bataliono kolonoj.

Ne auksinvarpių rugių, o šalies sargyboje budinčių šautuvų gubos nustojo didžiulę užsiėmimų aikštę. Jaunuoliai nuskubėjo Mokyklos šventovėn — aktų salėn pamaldoms. „Tikėjimas, sveikos pažiūros ir tvirta valia dažnai jaunuolį išveda iš gyvenimo audrų laimėtoju“, — didžiai reikšmingu pamokymu laimingų solenizantų ausyse suskamba dvasios vadovo prakalbos žodžiai.

Ir atskleidė pagaliau likimas didingąjį gyvenimo knygos puslapį, o kiekvienas pakeliamųjų išgirdo ten išskaitomą savo vardą . . . Maloniais, giliai prasmingais žodžiais garbingasis Mokyklos Šefas sveikina jaunosius pirmuoju karininko laipsniu.

Sutrinko iškilmių maršas, ir skaitlingos Mokyklos bataliono kuopos didingai traukė pro Tautos Vadą, vyriausybę ir vadovy-

XVII-oji kadro karininkų laida

bę. Išleidžiamiesiems tai buvo paskutinis kariūniškas paradas... Dėl to, gal būt, lygiau žengė jų tvirtos gretos, dėl to drąsesni lietuviškų sakalų žvilgsniai praeinant sutartinai nukrypo į didžiųjų svečių tribūną.

Ir vėl paprasti, kuklūs Mokyklos rūmai paslėpė daugybę laisvę judančių vyrų. Aktų salėje rintis ir tyla. „Be reikalo nepakelk, be garbės nenuleisk“... — jaudinančiai kartas nuo karto praskamba vyriausio ginkluotų pajėgų Viršininko žodžiai, o jaunieji karininkai, džiaugsmu ir susijaudinimu drebančiomis širdimis vienas po kito žengia priimti jiems skirtus kardus.

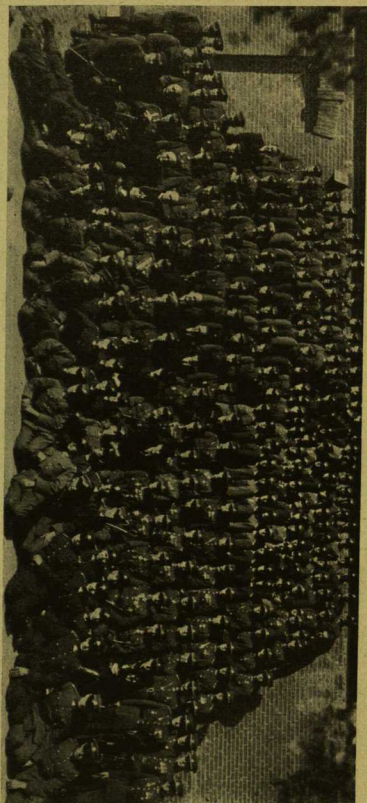
Ir pagaliau, išpūdingo fanfarų maršo kviečiami, garbingieji svečiai ir savieji sėdasi už lietuviškąją Dievo dovana padengtų stalų pasistiprinti. Čia taip pat jaunieji kadro ir atsargos karininkai girdi svarius, pamokančius Tautos Vado žodžius. Išklauso didžiai turiningos Kariuomenės Vado kalbos.

Tardamas atsisveikinimo žodį savo auklėtiniams, Mokyklos viršininkas viliasi, kad laimingieji solenizantai nepamirš Karo Mokyklos, kurioje buvo auklėjami tėvynės meilės, paklusnumo, pasiaukojimo, sąžiningos pareigos supratimo, blaivumo ir rūpinimosi jiems patikėtais valdiniais. Nurodydamas šviesųjį ir didį Tautos Vado pavyzdį, Mokyklos viršininkas kviečia jaunosius juo pasekti, užtikrindamas, kad tuo keliu karininkas eidamas — nepadarys gėdos nė Karo Mokyklai, nė kariuomenei.

„... Klysta tie, kurie vienos divizijos tariamu pasivaikščiavimu mano išgašdinsią tautą, kurios sūnų gyslomis teka garbingų senolių kraujas, — energingai pareiškia kalbėdamas išleidžiamųjų jaun. leitenantų vardu j. leit. Valkiūnas: — mes senolių kaulais nusagstyta šalį dar tebemokame mylėti ir ginti!..“.

Atsargos jaun. leit. Dirmeikis savo kalboje ryškiai pabrėžė, kad turėjo laimės baigti Karo Mokyklą, kaip asmenybės atbaidymo institutą ir įstaigą, parengusią atsargos karininkus ne vien vado darbui, bet ir platesniam visuomeniniam žygiui auklėjant tautą, kuri skirta ne stebėjimui, svyravimui ir pražūčiai, bet būti, drausmingai dirbti kultūros darbą ir egzistuoti.

Šios didžios dienos vakare jaunieji karininkai gražiame, nuotaikingam pasilinksminime paskutinį kartą atsisveikino Karo Mokyklą, o kitos dienos rytą jų jau laukė pirmieji savarankiškojo gyvenimo rūpesčiai ir darbai.

X-oji atsargos jaun. leitenantų laida

Keli žodžiai dėl Almae Matris

Pirmiausia reikia pasakyti, kad Karo Mokykloje metai, anot dainos žodžių, prabėga kaip viena dienele; neprailgsta nė dveji. Treji, manau, taip pat netruks praeiti. Ilgi būna mokykloje tik sekmadieniai, kada turi neišėjimo.

Išpūdingiausios pirmosios dienos, pirmieji žingsniai, kada vis lauki kažko naujo, nepaprasto ir visada esi viskam dvigubai pasirėngęs. Jauno kariūno siela panaši į išpureną dirvą, kurioje kiekviena sėkla geriausiai gali tarpti. Viršininkai ir auklėtojai šį laikotarpį produktingiausiai gali išnaudoti, kad duotų tinkamą kryptį visam bėgamajam laikui. Vėliau ta jautrioji dirva ima lyg kristalizuotis, kalkėti, ir visi nors ir aštroki efektai nebeteikia tiek išpūdzio. Į viską kariūnas ima žiūrėti šalčiau, vienodžiau. Bet kaip ten bebūtų, viršininkų ir auklėtojų charakteris, elgesys, mintys ir manieros kariūno sieloje palieka žymią antspaudą. Ypač jei viršininko elgesiai pasireiškia gyvoje formose, spalvingai ir nemonotoniškai.

Kariūnas mėgsta dinamiką. Todėl, jei vadas gyvai ir nevisai vienodai praveda jam skirtą pratimą, nors ir neprisilaikydamas visų taisyklių ir reikalavimų, kas kartais gal ir kariūno nenaudai išieina, bet tokiam vadui visada kariūnas reiškia daugiausia pagarbos ir simpatijos. Ypač kariūnas nemėgsta, kai jam daug „šneka“, bet maža pasako.

Reikia pridėti, kad neapsiriks tie viršininkai, kurie valdydami kariūną mokės parodyti kietą savo ranką. Tam ypač turėtų būti priduodama daug reikšmės. Nes per Karo Mokyklos auklėtinius drausmė plinta ne tik po mūsų kariuomenę, bet ir po visą kraštą. Tinkamoje aukštumoje palaikomos drausmės reikšmė visiems aiški, todėl pasakymai: „didelė drausmė“, „sunku“ ir pan. mokykloje neturi skambėti. Tvarką, tikslumą ir punktualumą turi pamėgti kiekvienas mokyklos auklėtinis. Aišku, vis dėlto atsiras kartais žmonių, kuriems bus „sunku“; čia tuojau reiktų padaryti atranką ir kam buvimas mokykloje — „našta“, tuos braukti iš jos sąrašų. Kariūnas, būdamas mokykloje, tik viena turi žinoti, kad reikia *klaudyti*. Vėliau, iš mokačio klausyti, savaime išplauks jo tikroji paskirtis ir moralė teisė — *įsakyti*.

Padaryti kariūnus visiškai klusnius, reikia, kad statomi rei-

kalavimai būtų paremti logiškais išvedžiojimais, nes antraip, nors ir nebus susilaukta vykdyme netikslumų, bet vidujinis visų įsitikinimas verčia prieštarauti, iš čia ir kyla pirmieji pradai, kurie yra žalingi kariškajai drausmei.

Labai bloga, jeigu pasitaiko kartais iš viršininko pusės perdėti, sakysim, paprastą netikslumą, pagal kurį vėliau daromos reikiamos išvados. Perdėto netikslumo išvados visada iššaukia reakciją, kuri matomoje formoje nors nepasireiškia, bet visada sukelia vidujinį prieštaravimą, kas yra žalinga, nes griaua tai, kas kitų pastatyta. Reikia pridurti, kad tikslus, nors ir griežčiausių priemonių pavartojimas nepasitenkinimo niekada neiššaukia.

* * *

Ko aš noriu, tą ir privalau, ką privalau, tą ir galiu,
ką galiu ir privalau, tą ir padarysiu.

O. Sv. Marden

Išviso nemėgstu kalbėti apie save, tuo labiau ką nors rašyti, bet gerb. mūsų „Kariūno“ redaktoriui prašant, sutinku trumpai pasidalinti keliomis mintimis su gerb. kolegom, kaip ir kada man atėjo mintis stoti į P. L. P. Karo Mokyklą.

Patekti į Karo Mokyklą galvojau jau seniai. Tik viena bėda buvo, kad neturėjau reikiamo cenzo. Mat, gimiau neturtingoje šeimoje, kurią be to dar smarkiai palietė didžiojo karo banga. Mane did. karas užklupo 6-7 metų bernioką; todėl, dar prisime nu duslų patrankų griovimą, gaisruotas naktis ir vieną lėktuvų ataką, kur buvo puolami vokiečiai bombomis ir kulkosvaidžių ugnimi. Nors, kiek prisimenu, toji ataka užtruko gal neilgiau, kaip 5 min., bet visoje apylinkėje buvo sukelta panika.

Prisimenu, kaip motina alpdama verkė, kai žiaurūs vokiečiai okupantai išplėšė paskutinę karvę, ir kaip smarkiai buvo išbalęs tėvas, kai vokiečiai, įrėmęs krūtininį šautuvo vamzdį, reikalavo pinigų... bet juk ne vietą čia atsiminimus pasakoti.

Laikas bėgo. Sulaukiau dienos, kada buvau pašauktas tėvams nei tarnauti. Tai, nesigirdamas galiu pasakyti, skaičiau sau už garbę.

Kariuomenės tvarką iškart pamėgau, nors pirmosios jauno kareivio dienos ir nelengvos buvo. Per vieną pasikalbėjimą su

JAUN. LTN. VALKIŪNAS.
 Pirmuoju baigęs XVII-ąją Karo
 Mokyklos laidą. Pašauktas at-
 likti karinę prievolę buvo visai
 nelankęs gimnazijos. Pasiryži-
 mo ir darbštumo dėka pirmuo-
 ju baigė mokomąją kuopą, bu-
 vo paliktas liktinių pusk., o vė-
 liau, pats besirengdamas egza-
 minams, baigė gimnaziją ir įsto-
 jo P. L. P. Karo Mokyklon

jaunais kareiviais kuopos vadas Napoleono žodžiais tarė: „Tas ne kareivis, kuris nenori generolu būti“. Šis pasakymas man tada labai patiko ir pradėjau galvoti, kaip čia padarius: generolu, kaip generolu, bet geru kareiviu, tai tikrai panorau būti. Būdamas geru kareiviu, maniau, turėsiu galimybės ir generolu būti.

Vėliau man paaiškėjo, kad norint būti generolu, reikia pirma būti leitenantu ir, maža to, reikia dar Karo Mokyklą baigti. Čia man pradžioje pasirodė bene bus didžiausios kliūtys: nes patekti Mokyklon — neužtenka turėti sveikus plaučius, gerą širdį, žvalią išvaizdą ir miklią orientaciją, bet reikia dar baigti gimnaziją ir be to dar negalima pasenti. Laiko buvo iš viso nebedaug, o aš vos *tepradėjęs tarnauti kariuomenėje ir visai dar nelankęs gimnazijos* (Red. pabr.). Na, žinoma, pradžioje man ir pasirodė, kad šis mano sumanymas baigsis fiasco. Jeigu būčiau buvęs nekarys, aišku, greičiausia būčiau nuleidęs rankas; bet dabar — juk aš kareivis, o kariuomenėje nieko negalimo nėra! Tat ir ryžausi.

Pirmasis mano tikslas buvo patekti į mokomąją kuopą. Čia man, nors ir nelengvai, bet pavyksta. Mat, norint — viskas galima. Po šešių mėnesių jau buvau pirmuoju mokomąją kuopą baigęs

ir tuo laimėjau pirmą žingsnį į pasisekimą. Tačiau reikėjo skubėti, nes laikas slinko, nieko nelaukdamas.

Baigęs būtinąją karo tarnybą, geriausią išeitį radau pasilikdamas liktiniu. Viršininkai sutiko. Liktiniu tarnaujant įstojau į Kauno „Pavasario“ gimnaziją suaugusiems. Dvejus metus palankes, pradėjau ruoštis, daugiau namie, viso kurso egzaminams, nes norėdamas lankant visai gimnaziją baigti, būčiau per senas stoti Karo Mokyklon. O to jokių būdu nenorėjau išsizadėti, nes dar prieš įstodamas į ją skaičiavau, kas man įteiks kardą ir buvau tvirtai pasiryžęs jį įsigyti. Šis pasirengimas, palyginti, nesunkiai man pavyko ir 1933 m. rugpiūčio mėn. įstojau į P. L. P. Karo Mokyklą, kad 1935 m. rugsėjo 15 d. ją baigčiau.

P. L. P. Karo Mokyklos baigimą kiekvienam jaunuoliui laikau didele garbe ir ats. j. ltn. Dirmeikio žodžiais tvirtinu, kad tai asmenybės atbaigimo institutas. Jokia kita mokykla, joks institutas neduos to, ką duoda jaunuoliui Karo Mokykla. Čia vispusiškas lavinimas, tvarka ir drausmė kiekvieną savaip performuoja, padaro atsparesniu, pajėgesniu kovai su gyvenimo verpetais.

Čia mūsų pergyvenimai, viltys ir pareigos!
(XVII-sios kadro kariūnų laidos kalendorius)

Pradedant aštuonioliktąją vagą

Iškilmės maršas! Leitenantiškų žvaigždučių lietus! Nepaprasti pietūs! — viskas įvyko rugsėjo mėn. 15 d. Tai didžiosios P. L. P. Karo Mokykloj iškilmės, kurios taip greit prabėgo, praūžė, sušeldamos ne vienam vyr. kurso kariūnui ar kursantui savotišką laimingiesiems leitenantams pavydą. O! Mums dar visi metai, o šie jau išeina į gyvenimą Tautos Vado. laiminami, vadovų karininkų sveikinami!

Pavydim, bet jie draugiškai taria mums:

— Sudiev, jaunieji broliai (užmiršta, kad mes jų valdiniais buvom)! Mes jus galim sulaukti, bet jūs mūsų — ne. Tad permikmit septyniolika raktų, o su aštuonioliktaisiais atsirakinkit geležines raudonųjų mūrų duris (mes esam aštuonioliktoji laida)!

Bet ar „draugams“ dabar raktai galvoje? ... Kur tau!

— Ištisi metai! 365 dienos geležinėse drausmės replėse, — ne vienas galvoja ir net: „Jau žvaigždė vilties žibėt nustojo“ ... — traukia.

Tačiau pirmyn! Drąsiai pirmyn! Šalin melancholija, pasireiškusi tokią iškilmingą dieną! Juk prieš mus atversta graži, švari vienu metų gyvenimo knyga — dirvonas, kuris pavestas mums suarti. Tik daugiau energijos, vikrumo, ir štai skinam prinokusį vaisių — kūrėjo vardą, darbininko garbę: juk mes arba meniskai turimą dirvą išdirbsim, arba pasirodysim nevertais nė susiedo vardo esą. O menininkas ir eilinis simuliantas, tinginys susiedas — tai du didžiausi kontrastai! Pirmojo vardas garbingas, visus viliojās, visur duris atidarās, antrojo ... XVIII laida, aišku, pasirinks garbingesnį kelią. Pasirinks, nes žino, kad visuomenėj ir taip per daug yra pramuštgalvių, tuščiųjų žmonių, kurie kliudo rimtiesiems darbą ir patys save žudo. Žino, kad kova už būvį artėja diena po dienos ir kad šūkis: „Atrinkit netinkamus“! randa visur šalininkų. Juk neveltui projektuojamos taip vadinamos daltonistų sistemos mokyklos, neveltui skelbiama gimnazijos trejetukininkams kova, neveltui ir P. L. P. Karo Mokyklos statutas pakeistas ... Visur darbas ir kova, aštri kova, kurios pralaimėti nedrįšk: kas neprogresuoja, tas regresuoja. O regresuojančių gyvenimas nepakenčia nors ir visus vienodai į savo pinkles vilioja, bet, deja, ne visus kartu išgelbsti.

Pasirinks XVIII laida garbingąjį kelią, nes ji turi pakankamai sielos ambicijų, kad galėtų pakęsti visuomenės priekaištus karininkijai. Ji parodys, kad garbingasis karininko vardas nėra nustojęs tikrosios savo reikšmės. Ji neapvils gerb. savo Mokyklos viršininko, išsipildys jo karščiausi norai, troškimas matyti mus ne lengvaminčiais, bet tikrais darbininkais, kūrėjais, kurių „iškėstomis rankomis laukia ne tik kariuomenė, bet ir visa tauta“ (pasakyti per iškilmes mūsų Šefo žodžiai).

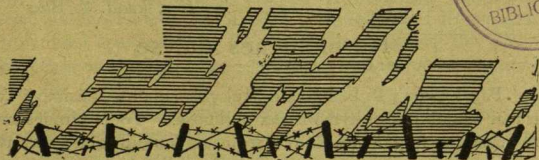
O mūsų kelias nėra toks lengvas, kaip daugelis mano. Nel Tėvynė ir visuomenė uždeda mums sunkias pareigas, verčia mus, anot vieno lektoriaus, tapti universaliais žmonėmis. Juk ir iš tikrųjų — karininkas ir pedagogas, ir daktaras, ir technikas, ir astronomas, ir geografas . . . Žodžiu, jis kūrėjas, progresuotojas, o ne paprastas kopijuotojas, ne užsukta mašina (kalbu apie rimtą, tikrai vertą to vardo karininką). Tačiau kūrėju bus tik tas, kas įstengs tinkamai praplėsti savo horizontus, kas kiek galima daugiau įvertins jaunystės jėgas.

Likusieji metai — darbo metai. Žinoma, kariūniško darbo, kuris ypač skiriasi nuo bet kokio kitokio.

Pirmyn! Miegoti per anksti, gyvenimu žaisti dar anksčiau! Tai per daug kasdieniška! Juk visas gyvenimas labai lengva pramiegoti bežaidžiant, tačiau:

— Kas jaunystę pramiegos, labai daug nustos ir paskui gailės. Laikas nebe grįš ir darbas liks nepadarytas; paliks didžiausios spragos, kurias vargu ar beįstengsi iki grabo lentos užpildyti, — rimta vieno lektoriaus pastaba, kuri telieka užbaigti:

— Kas dirba — laimi,
Kas pasiryžta — nugalė!

Atsisveikinant Karo Mokyklą

Sudie, Tau, brangioji! Mane Tu mylėjai,
Ir aš pamylėjau, kaip motiną seną.
Bet, parkų Tavųjų takus greit išėjus,
Jau pirštai į tėvo lūšnelę bildena.

Čia rudenį krito lapeliai kaip sniegas,
Žydėjo pavasaris, vasaros noko.
Bet žaliosios dienos kaip upė prabėgo:
Nusinešė dainą, ir džiaugsmą, ir juoką.

Su saule mes kėlėme. Saule gyvenome.
Į kraują pripylėme plieno ir valios.
Kaip saulėje ažuolas išauga šakotas,
Nors buvo tik menkas, palinkęs medelis.

Kaip kalno viršūnėje, sakalo gūžtoj,
Mes augom ir mėlyną erdvę pamilom.
Mes tikim: po mostu mūs kardo sugniužtų
Vakaruos ir pietuose erelių puolimai.

Sudie, Tau, brangioji, takus jau išėjęs
Aš sodų Tavųjų ūksmingų pavėsių, —
Vis lauksiu pašaukiančio žygin trimito;
Vis lauksiu, Tave vis minėsiu.

Kar. kand. S. Bu-s

Kariuomenės dalyse

Pagal naująjį P. L. P. Karo Mokyklos statutą, būsimieji kariūnai naujokų apmokymą išaina pulkuose.— Todėl pirmiesiems to statuto vykdytojams, š. m. kariūnams kandidatams, pravartu rimtai pagalvoti apie gyvenimą ir darbą pulke.

Aišku, kas nėra sekęs, ar šiek tiek pažinęs, kariuomenės gyvenimo, tam, gal būt, atrodys, kad pulke, ar šiaip dalyje, mokslo

Plieninės širdys

Šalikelėms seneliai kryžiai sverdi,
Žaliuose gojuos — gegutė paklydusi.
Kažkas seniai plienu sukaustė širdis
Ir rankose gėlė pliene pražydusi.

Tą plieną kalė, mūsų senoliai kalė,
Paskui juo priešą smarkiai laukan vijo,
Paskui jį kasė toli net už Uralo
Ir visą metą vienu plienu lijo.

Dabar visur girdėti plienas kalamas,
Ir žiežirbos taip aiškiai aplink krinta.
O tu, vargų šalie, o Lietuva nedaloma!
Sūnų krauju pirқта ir kryžiais išdabinta.

Tegul, tegul mėgina tavo dalią,
Tegul plienu žėruoja visos šalys;
Neatsitrauks nei viens nuo tavo kelio,
Visi mes širdis — kietu plienu apkalę.

pradžia bus lengvesnė, ten jau taip „nepri griebis“. Taip galvoti gali tik tie, kurie jau gimnazijos suole arba universitete buvo pratę simuliuoti, tinginiauti. Be to, reikia pasakyti, kad naujas statutas, o ypač ta statuto vieta, kur pasakyta, kad kelis mėnesius teks pagyventi pulke, pakeista ta prasme, kad būsime karininkas geriau pažintų kareivį ir jo gyvenimą. Ir todėl, kur lengviau iš eiti naujokų apmokymą, ne kar. kandidatams spręsti. Juk į Mokymo ciklą mes stojome pasiryžę svarbioms ir atsakomingsoms pareigoms eiti.

Nemanau mokyti savo kolegas, kaip turėtume elgtis pulkuose, kaip atlikti mums uždėtas pareigas. Tačiau tegul man būna leista pažymėti, kad pirmasis mūsų žygis, pirmos kario dienos, turi parodyti sugebėjimą skirtam darbui. Stiprinkim savo pasiryžimą, o skirtas mums pareigas atlikim kuo geriausiai.

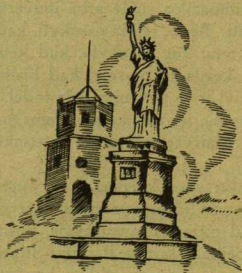
Plieno sakalai

Nauji sakalai tėviškėn plasnoja,
Sakalai drąsuoliai metalo sparnais.
Gimę tolumoje, augę tolumoje,
Tėviškėn plasnoja didvyrių keliais.

Mirtis nebaisi Atlante siaubingam,
Jei kartais likimas palaužtų sparnus.
Pergalei valios ir drąsos nestinga.
Pergalę didžią laimina dangus.

Nauji sakalai neša garbės laurus,
Jie tėviškės kloniams, tik jiems paskirti.
Lai mini pasaulis lietuvius didvyrius,
Lai galvas nulenkia drąsuoliams visi.

Plieno sakalai tėviškėn plasnoja,
Tėviškėn už jūrų, klaikių vandenu.
Nors gimę ir augę šaly tolumoje,
Lietuviškos širdys traukia prie savų.

Ateisiu po metų

Avietėmis kvepianti vasara. Tokia karšta, viliojanti. Ant dangaus kybo saulė, kaip auksas mėlynam rašale. Tos rugių marios! Kaip Baltija, o gal dar daugiau.

Raižiūnų kaimo gale svyra beržas. Senas jis, mano prosenis nepamena. Už jo vos apmatoma pieva. Ji tęsiasi net už demarklinijos. Prie beržo trys keliai subėga. Viens iš Meiliūnų, kits iš Pakamorės, o trečias iš Vilniaus krašto. Pastarasis labiau užžėlęs. Senai jį žirgų kojos mindė.

Iš abiejų šonų matos apkasai. Didžiojo karo liekanos. Čia ir 1920 m. buvo karšta. Buvo vasara karšta, o ruduo dar karštesnis už ją. Šalikelės kryžiais nusagstytos.

Vakaras. Kaip niekad. Taip skaniai kvepia pabaly žali žilvičiai. Baltas rūkas dengia pievą. Kaip chloras per dujų ataką. Ant žolės rasa. Kaip žemčiūgas. Kaip mergaitės karoliai.

Kariūnas Pranas guli išsitiesęs žolėje ir žiūri į rausvą vakaro dangų. Užmiršo viską. Ir kam dabar galvoti? Juk vasara, atos togos! Vasara pilna karščio, kaip penkiolikametė. Reik užmiršti viską. Juk metus dirbtas sunkus ir įtemptas darbas. Metai ir dar metai.

Dabar tik: laisvė, tyras oras, džiaugsmas! Reik naujų jėgų pasisemti ir vėl grįžti. Grįžti į mokyklos rūmus ir vėl kalti plieną širdyje.

Pranas atsikelia ir nubrenda per rasą. Pėdsakai išsitiesia per pievą, kaip žaltys. Krūmuose klykia griežlė. Tolumoj girdis ganančių galvijų baubimas.

Ir Pranas ganė. Gal prieš dešimt metų. Su malonumu atsimenū tas dienas. Ir tą saulę. Jis mokėjo birbynę išsukti iš žilvičio. Paskui — gimnazija, Karo Mokykla...

Užlipa ant kalnelio. Tolumoj matyti Vilniaus kraštas. Pranui neramus jausmas kutena krūtinę.

— Na, tegu, ateis laikas.

Girdėt lietuviška daina, juokas. Gale kaimo kalbasi armonika. Per pievą brenda bernas. Kelnės jo paraitytos. Sveikas, raumeningas. Jis niūniuoja, švilpauja.

— Kur eini, Vladai?

Bernas, išgirdęs šaukiant vardu, sustoja.

— A, tai tu čia.

Jis sumyšta. Juk tai jaunų dienų draugas. Dar dvi klases kartu baigė. Paskui tėvas atsiėmė. Mokytis tingėjo. Pasisveikina.

— Einu pas Galinį. Ten, žinai, šandie gegužinė. Tai prisirenka jaunimo. Net iš anapus pelkių ateina. Jei nesigėdini, einam kartu. Juk senai buvai kaimo pasilinksminime.

Galinio sode puiki aikštelė. Šonuose alėjos. Visai taip, kaip Vytauto parke. Koks čia margumynas! Pranas mato daug pažįstamų.

Išsuka jaunimo tarpan. Taip smagu žiūrėti į paraudonavusius sveikus veidus.

— Ratelis! Iš kairės! — kamanduoja tvirtas balsas. Pranui patenka skaisčiaveidė.

— Sveikas! — išgirsta iš vyšninių lūpų.

Pranas pasižiūri.

Tai ką, gal nepažįsti?

— Ada?

Mergina šypsosi. Juk ta pati, su kuria vaikystės dienas praleido, riešutynus išbraidė, pievas išmindžiojo. Atsiminė, kai jis buvo dar gimnazistas, o ji jo laukdavo. Laukė su nekantrumu. Tai buvo jų vaikiška laimė.

Metai užtemdė pažintį. Dabar ji jau nebe vaikas, bet graži skaisčiaveidė lietuvaitė.

Ir taip prisimena viskas. Ir žydinti vakarai ir graudžios dainos. Ji sužinojusi, jog Pranas atostogose ir todėl čia atėjusi tikėdama susitikti.

Jie išeina iš sodo. Užlipa ant kalnelio. Ant to pačio, kur Pranas prieš valandą buvo. Pro beržyną kiša savo raudoną veidą mėnulis. Nušviečia anapus demarklinijos kaimus.

Abu žiūri į tą pusę. Ji glaudžia savo veidą prie kariūniškos krūtinės. Girdėti alsavimas.

— Neseniai ten lenkai mano dėdę nužudė, — taria bailiu balsu.

Pranas susidomi. Jis žino, kad ji turėjo dėdę anapus linijos ir, kad ji pati ten slapta nueidavo.

— Kaip, koku būdu?

— Įtarė šnipinėjime... dvi krištolinės ašaros nurieda jos veidu. Ji dar labiau glaudžiasi prie jo liemens. Pranas ją glosto.

* * *

Dažnai pragysta vakaras
Su rūtomis kur lysvėse,
Ir šluosto sesė ašaras
Parymusi gaidgystėje.

Ten plaukia tyliai, plaukia sau
Supintos rūtos Vilija,
Su nerimu ir lūkesiu
Paskęsta marių gylyje.

Prie vieškelio, prie kryžkelės
Rugiai siūbuoja marėmis,
Ir baltas Vytis iškelia
Ten plieno kardą nerimo.

Iškris iš rankų dalgis tuoj,
Ir arklas liks arimuose,
Su ašaromis žvalgosi
Jau motina parymusi.

Nustoki, sese, pynusi
Dainas skausme išblankusias,
Nes tėviškės beržynuose
Jau vėl karžygiai renkasi.

-
- Nieko, ateisiu po metų. Jau vesdamas būrius.
— Aš tau pirmutinė tuomet prisėgsiu rūtą prie krūtinės.
Tyla. Sode girdėti verkianti harmonika.
— Aš ir dabar ten nueinu.
— Kaip? — klausia nustebeęs Pranas.
— Paskui pats pamatysi.
Du juodi šešėliai nuslenka nuo kalno.

Spalių 9. Vėjas su lietumi prausia medžius. Jau veik visus lapus nušukavo. Liūdi gamta, nes jau 15 metų, kai neaiški padėtis. Penkiolika pralėkusių vasarų, rudenių, tiek pat apledėjusių

žiemų ir nė vieno tikro pavasario. Vėjas virgdo miško vargonus.
— Ada, tu matai, koks vakaras. Žinai, kad ši naktis yra pa-
vojingiausia. Neik! — bara ją motina.

Ji tyli. Ant galvos susirišusi juodą skarelę. Ji šandie turi
ypatingai svarbų uždavinį. Ją įgaliojo nunešti pavergtiems bro-
liams užuojautos ir dar kai kuriuos svarbius dokumentus.

Ada dar kartą pasižiūri į popierius ir slepia po prijuostėle.
Ją traukia šandie kažkas. Pastovėjusi prieangy tyliai praveria į
lauką duris. Vėjas su lietumi pabučiuoja į veidus.

Paslaptinai šlama krūmai. Štai netoli ir kalnelis, štai ir krū-
mais padengta demarkacijos linija. Baugu. Šnabzdanti šešėliai
seka paskui ją. Vėjas taip groja, groja. Siauras takelis veda slė-
niu. Dar žingsnis. Ji šoka per griovį.

— Stok! — išgirsta lenkiškai surinkant. Ji pritupia prie žės-
mės. Girdėt artėjančių tvirtų žingsnių šlamėjimas. Vos keli
žingsniai. Ji greit metasi į kairę.

Tamsą perskrodžia blykstelėjimas ir šūvio garsas. Ada par-
virsta. Jai pasidaro akyse tamsu. Vienu akimirksniu stojasi
viens po kito vaizdai. Girdėti skardus trimitas. Vieškeliu traukia
voros. Vienos jų priešaky joja Pranas. Jis galvą didingai pakėlęs,
o akis įsmeigęs Vilniaus pusėn. Plačiai aidai dainos.

Tamsiai raudonas rašalas išsiveržia iš virpančios krūtinės.
Tylus sudejavimas. Ir vėl vėjas kovoja su lietum ir tamsa. Vilija
skundžiasi.

Dvylikta nakties. Pranas sėdi prie budėtojo staliuko 1^a kuo-
poj. Kuopa miega ramiu miegu. Sveikas knarkimas drebina ka-
zematus. Prisiminimuos vasara, atostogos, Ada . . .

Drąsi mergina. Ji nebijo pereiti sieną. Ten neša pavergtiems
viltį, nusiramimą.

Ant stalo konspektai. Pranas juos varto su atsidėjimu. Vėl
naujas kursas, įdomus darbas. Netrukus tų žinių jam reiks. Rei-
kės pritaikinti viską praktikoj. Nepasirengimas juk kautynių
audroje reikėtų gausiai apmokėti krauju.

Laikrodžio rodyklė labai lėtai sukasi. Pranas paima laikraštį.
Antrame puslapy neilga žinutė iš pademarklinijos. Jį išmuša šal-
tas prakaitas. Nervingai verčia kitą puslapį. „Abisinijoje prasi-
dėjo karas . . .“

Pranas padeda laikraštį į šalį. Visokios mintys lenda į galvą.

Tai buvo sidabrinę naktį...

(Spalių mėn. 9 d. proga)

Mėnulis toks aiškus, žvilgantis. Lyg išsiprausęs. Žemė pilna lapų. Auksinių. Jie blizga ir skamba, sakytum paberti aukso pinigai.

Žaidžia su auksiniais lapais mėnulis. Tolydžio lengvas rytų vėjelis prabėga. Kažin ką lapams sušnara. —

Rajone vaikšto patroliai. Susimąstę. Tylūs. Kaip ir sidabrinė naktis tyli. -

Aukšti mūrai, lyg užburtos pasakos pilys, stiebiasi į žvaigždėmis nusagstyta dangų.

Kuopose budėtojai neramiai žvalgosi į laikrodį. Kas žino ... Gal vaitos ir gaus žalvario trimitas.

Laikrodžio rodyklės susilieja ant 12. Ir lauke ima gauti trimitas. Lyg keršto šaukdamas skardena jo aidas laukais, miškais ...

— Pavojus! Pavojus!!! Keeelk kuopa! Keelk!!!

Užverda nepaprastas pragaras. Skamba ginklai. Komandos. Paraginimai.

— Kuopa rikiuook! ... Dešinėn! Žengtee marš! Jauni veidai ryžtingai žvelgia iš po šalmų. Rajone per 3 minutes lyg iš žemės išdygsta gretos ... gretos ...

Šalmai ... Šautuvai sveikinasi su mėnuliu. Plienas šypsnius jam siučia. —

Viena už kitą sunkesnės. Nėra Ados. Nėra tos, kuri žadėjo jam rūtą prisegti, kuri buvo pasišventusi jam ir tėvynei.

Žvilgtelia dar į laikraštį: „Paimta Aksumas, svarbus abisniečių centras. Italų kariuomenė žygiuoja pirmyn“. Kitame puslapy: „Vokiečiai ruošiasi pulti Klaipėdą ...“

Meta laikraštį. Čia kažkas negerai. Audra keliasi. Jau pradeda žaibuoti. Pranas kimba į konspektus, dar su didesniu atsidėjimu, su didesniu entuziazmu.

Už lango siunta lietus. Toliau skęsta vandeny Kauno žiburiai.

Žemė dunda po tvirtu žingsniu. Visi pražuvo gimnastikos salės duryse.

— Lygiai prieš 15 metų klastingasis mūsų kaimynas užgrobė mūsų tautos širdį — sostinę Vilnių...

Majoro balsas truputį virpa.

Keli šimtai jaunų širdžių tik dabar susivokia, kodėl buvo nutrauktas sidabrinės nakties miegas.

Mes turime būti visada pasirengę, nes mus gali tėvynė pašaukti kiekvienu momentu...

Stipriai kalba majoras. Jo žodžiai plieniniai. —

Salėje mirtina tylą...

Majoras nutyla.

Jo žodžius palydi „Mes be Vilniaus nenurimsim!“ Kadro kuopa pradeda „Į kovą“ ir vėl salė paskęsta galingos giesmės gaudime.

Garsai blaškosi salėje. Daužosi. Veržiasi į laukus ir nori nuaidėti, nuklysti į rytus. Suraminti paniekintas širdis, paguosti vergaujantį brolių.

— Paskui —

Smarkia srove pasipila šalmuoti jaunuoliai iš salės. Vėl į sidabrinę naktį.

Rajone aidi dainos. Pačiam vidurnakty. Jos ilgesio pilnos. Vergaujančią žemę, šventąjį miestą apdainuojančios. — — —

Po valandėlės viskas nutyla. Aukštieji mūrai apmiršta. Sidabrinė naktis vėl kerį pasaulį. — —

Rajono patruliai prisėda po Vytauto kojų. Ir didingo Vytauto ir jų žvilgsniai klysta į rytus.

Aplinkui sidabrinė naktis. Tyli. Rami... Ir vario trimitas negaudžia. — — —

Kryželiai, po kuriais ilsisi karžygiai

(Fragmentas iš dienoraščio Vėlinių proga)

Kiekvienais metais aš nueinu į kapines. Ir tatai atsitinka ne vasarą, kada liepos žydi, bet rudenį, kai šiaurus vėjas blaško ir maišo su purvu auksinius lapus. Dažniausiai esti ta diena lietinga, pilkšvose miglose paskendusi. —

Ne aš vienas tada einu į mirusių miestą. Ne. Minių minios, nešdamos žalių eglų vainikus, gelsvas grabnyčias; visi skubinasi atlankyti tų, kurie baigė gyvenimo kelią, kurie paliko skausmingą ilgėsį brolio, motinos ar dūkros širdyse. —

Didingai atrodo tą vakarą mirusiųjų viešpatija. Ji ūžia, banguoja, lyg pradedanti šėlti jūra. Žvakės žybčioja. Mirksi. Tarytum krūpčioja, skausmo apimtos.

Liūdnos giesmės, lyg švinas, slegia krūtinę. Tamsiame dan-guje šviečia ugningas pazaras. Lyg dideliems rūmams degant.

Daug tada ką pasako mirusiųjų viešpatija tiems, kurie eina vargingais žemės keliais. —

Niekada nelieku didžios minios viduryje, kuri į viską žiūri tik smalsumo akimis, kuri nemoka pajusti tikrojo mirusių miesto gyvenimo. Nežino to miesto puošmenų ir širdies. —

Atkakliai veržiuosi pirmyn. Pirmyn. Pavargęs, purvinas, minios stumdomas prieinu paminklą. Jis pilkas ir nepuošnus. Nors tą vakarą jis skęsta sidabrinėje šviesoje, bet senoviškai dvelkia rimtimi ir skausmu, kaip naktimis, kada mirusių mieste rauda vėjas ir po jo kojų neša pageltusius lapus. —

Jo viduryje žodžiai ugnimi spindi skelbdami: —

Niekas neturi didesnės meilės, kaip tas, kuris guldo savo gyvybę už savo prietelius. —

Aplink jį daug daug mažų kryželių. Pilkučių, eilių eilėmis išrikuotų, sakytum ugningų žodžių susirinkusių paklaustyti . . .

Tai karžygiai, kurie krauju nulaistę gimtąją žemę, kad ji mums žydėtų, derlinga būtų . . . Kiekvienas mažas kryželis kalba apie tą, kuris žuvo kautynių lauke laisvės aušros betrokšdamas. Gimtąjį sodžių, seną tėvą, motiną rūpintojėlę nuo priešų užpuo-liko begindamas. — — —

Daug kas suklumpa tą vakarą po tais kryželiais. Maldos žodžiai skausme užlūžta. —

Kapų glūdumoj

Stovėjau ant vieno iš nedidelių Pademarklinijos kalnelių ir žiūrėjau į Pavergtą Šalį. Kiek akis gali užmesti, horizontą dengė varko violetumais persisunkę šilai. Kur-ne-kur, vėjo apglotintais šonais, bolavo smėlio prošvaistėlės. Žaliaji kilimą skyrė pilkos miglos juosta: tai žavusis Merkys alsavo.

O gal brolių raudos kilo?

Tame neižvelgiamume savo buinumu kerėjo aplinką trys gajeliai: pušų, beržų ir vėl pušų. Didingais liemenimis visi kopė aukštyn, tartum norėdami užgriebti saulę. Savo kojomis dengė prosenelių, senelių ir tėvų amžino poilsio lopšius, o šaknimis lieti jų kaulus.

Dešiniajam drevyne ilsis du narsuoliai, norėję lenkų krauju nudažyti Merkio vandenį. Lenkų, kurie ėjo skausti sesių ir brolių. Ne vieną lenką persmeigė taikliai paleista kulka, bet neužteko jų jėgų prieš gausų priešą.

Gūdžiai ošia pušys, priglaudę du karžygiu.

— — — — —
Prieš platų, nežymiai iškilusį, kapą nulenčiau galvą. Du kuklūs, bet žymį didvyrius, kryžiai puošė jį.

— ... Kovoje su lenkais, garbingai žuvę už tėvynę.

Keturiuos kapo kampuos klestėjo lelijos. Iš savo aksominių rausvų žiedų skleidė kvapą, kurio niekuomet neprisotintum. Viduryje kapo driekėsi nasturtai ir kameleoniškieji broleliai. Prie

Ir aš ilgai ties jais stoviu ... Ilgai.

Nakties sutemos drąsiau ir drąsiau švaistosi po mirusių miestą. —

Šviesos gesta, o gyvieji išeina savo keliais. Rudens vėjas užgieda pilną skausmo, gilaus liūdesio himną. —

Purvini lapai ima šėlti. Žvakių liepsnas vogti ... Pilki, maži kryželiai tokie ramūs ...

Išeinu iš mirusių žemės su paskutiniais. Ir ilgai negaliu pamiršti pilkučių kryželių. Nepaprasti kryželiai, — po jais ilsisi karžygiai. Mūsų laisvės apaštalai. —

pušies kamieno kabojo paveiksliukas, atitinkąs poeto Maironio žodžiams:

— ... Kas krito kovoj,
Tam danguj angelai
Vainiką iš deimantų pina.

Dvi šviežios kelių įspaudos žymėjo neseniai čia buvus lankytoją.

— Kas sielvartą liejo prie šio kapo? Kas sodino gėles ir gal net ašaromis laistė?

— — — — —
Šiandien atėjau jau kelioliktą kartą iš eilės. Atėjau tokiu laiku, kai pradeda švaistytis nakties bastūnai ir kai iš aukšto žvelgia žemyn tūkstančiai akučių.

Vakaro vėsuma perbėgo sąnariais.

Nupurtė.

Braukiau rasą — šlapau kojas; barsčiau stiklinius žiedų karoliukus — vakarinius gamtos rūmų papuošalus.

Ir ... ir prie kapo išvydau klūpančio žmogaus baltą siluetą. Ranka spaudžiau širdį, kad neišsinerčiau iš krūtinės. Nors dilgėlės dilgino veidą, bet akių nenuleidau nuo paslaptingosios viešnios, kuri tūnojo kapų glūdumoje.

Trumpai priklaupiau prie tėvų kapų, bet, atleisk, Tvėrėjau! mano mintys buvo toli nuo maldos. Pakilau ir tyliai kaip debesėlis padangėmis slinkau jos link.

— Lina!

Ji, vizijos ekstazės pagauta, manęs neišgirdo.

Norėjau apkabinti ją, bet pabūgau didvyrių dvasios keršto, nes jie žiūrėjo iš aukšto. Ji, tada dar jaunutė, užspaudė vieno karžygių akis, kai to siela nuėjo atsiimti deimantų vainiko.

— Bet?! ... Aš jau pradėdau nejausti žemės po kojomis. Mesdžiai bėga ratu aplink.

— Aš jau neteisingai girdžiu ... Ji mini mano vardą ...

— Sapnas, ar tikrovė?! ...

— Lina!

Ji aiktelėjo ir kaip burtininkė išsitiesė. Kaip ji žaviai šiuo momentu atrodė ...

— Ką čia veiki, Lina? ... Ir pasigailėjau davęs tokį klausimą.

— ?

— Atleisk, Lina!... Norėjau galvą kumštīm daužyti, kad neatsirado gražių žodžių ją atsiprašyti, už suardytą ramumą.

Lengvais, kaip vasaros vėjelis, žingsniais paliko kapus. Aš tartum šešėlis, sekiau ją.

— Jonai?! Sveikas!... Gražuoli, kary! Ar ir tavęs laukia toks likimas, kaip mano brolio. Jis žuvo nuo kraugerio vanago...

— Bet jis didvyris!

— Žinau... Aš mielai eičiau paskui jį.

— Ne tavo paskirtis, Lina!

Aš apkabinau ją. Ir nusviro jos auksiniais plaukais papuošta galvutė ant mano šiurkščios kario krūtinės. Nusviro kaip lino žiedas, vasaros kaitros paliestas...

—...Bet jis didvyris... didvyris... — vapėjo mudviejų kaistančios lūpos...

A. A. INŽ. ASPIRANTAS
A. KLYGIS

Šių metų rugpiūčio mėn. 28 d. Kauro Ligoninėje miręs po lėktuvo avarijos inž. asp. Alfonsas Klygis yra gimęs 1905 metais sausio mėn. 1 d. Vladikaukazo geležinkelio stoty Beslave. Tėvas kilęs iš ūkininkų šeimos (Rokiškio apskr., Obelaičių valsč.). Pradžios mokslą Alfonsui teko eiti Vladikaukazo bažnytinėj (Rymo kat.) pradžios mokykloje. Aukštesniuosius mokslus (iki 5 klasės) — Vladikaukazo klasinėj gimnazijoj, vėliau, bolševikams gimnaziją uždarius, realinėj mokykloje (iki 7 kl.).

Gyvendamas tolimoj Rusijoj, a. a. Alfonsas dažnai vasaros atostogoms atvažiuodavo Lietuvon, todėl, revoliucijai sugriovus didžiulę Rusijos imperiją, labai pasiilgęs savo tikrosios tėvynės, Alfonsas su tėvais deda daug pastangų kuo greičiausiai jį grįžti. Tačiau dėl ilgai užsitęsusio rusų naminio karo, Lietuvą pasiekė tik 1921 metais gruodžio mėn.

Kaune a. a. Alfonsas gauna tarnybą ir vėl tęsia mokslą. 1926 m. baigia „Pavasario“ gimnaziją suaugusiems ir stotija V. D. Universitetan, technikos fak., elektrotechnikos skyriun. Universitete mokėsi labai sunkiomis sąlygomis: nuolat turėjo padėti tėvams ir dviems besimokantiems savo broliams. Gaunamos iš universiteto stipendijos neužtekėdavo. Visos vasaros atostogos būdavo sunaudojamos praktikai — uždars

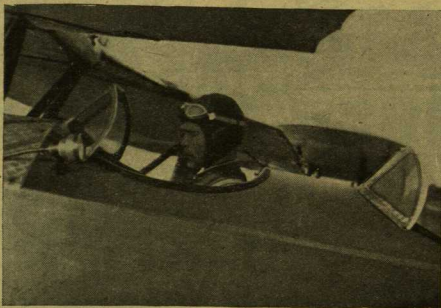
A. a. inž. asp. A. Klygis

biamis. Prieš pat mokslo pabaigą a. a. Klygis pusantrų metų tarnavo Petrašiūnų elektros stoty vyriausiu elektromonteriu. Šiomis aplinkybėmis studijuodamas universitetą baigė ir įgijo diplomą tik 1934 m. birželio mėn. Studentaudamas velionis buvo korporacijos „Neo-Lithuanija“ narys.

Stodamas į aspirantus a. a. Alfonsas Klygis norėjo patekti aviacijos skyriun ir tai jam pasisekė. Pagaliau pereitą vasarą išvyko karo aviacijon atlikti stažą ir... negrižo.

Prie įspūdingo, lakūniško Tavo kampo kryžiaus mes gyvieji lenkiame savo galvas, kolega! Lai nesunkios Tau būna laikinosios Lietuvos sostinės aukso smiltys...

I. M. K.

A. a. Alfonsas pasirengęs skristi

IPŪDŽIAI STOJANT Į KARO MOKYKLĄ

Prabėgo žiedais apkašiotos atostogos. Praslinko nerūpestingos dienos. Šapirografuotas lapelis kviečia pas p. Komendantą — į Uteną.

Atsisveikinau. Motina priekaište veidą šluostė, brolis pirštais lango stiklą barbeno.

Palikau gimtąją lūšną apsnūdusią, nusilenkiau gale kaimo verkiančiam gluosniui ir lėtu civilišku žingsniu pasiekiau Antalieptę. Atriedėjo žvairuodamas ir baubdamas auto. Išėdau. Litas aštuonios dešimt—ir Utena. Sustojo, pasvirau priekin. Barškindamas trotuarą pasiekiau komendantūrą. Imdamas tris litus galvojau gana rimtai, bet tas alaus baras...

Pusėj aštuntos pasikinkėm ugningą žirgą.

Lietus beldėsi į vagono langus. Motoniškas ratų bildesys iššaukė keletą gilių išsižiojimų.

— Panevėžys! — pasigirdo konduktoriaus tenoras.

Persėdome.

Garvežys sušvilpė. Ratai tingiai pradėjo sukstis. Spiaudėsi ugnimi kaminas. Visas traukinys rangėsi, lyg gyvatė.

Viename kampe pamaldžiai snaudė klierikas. Žydas ritmiškai daužė sieną pasišiaušusia galva. Kažkoks pilietis laiks nuo laiko čiulpė lūpomis, matyt, arklius ragino.

Vėjas, landžiodamas po garvežio ratus, vaitojo. Garvežys stenėdamas šliaužė.

Radviliškis! Buvo daug kandidatų. Antros klasės salė: „Šmorka“, užkandžiai, alus ir dainos.

Įvirsta į salę gamtos apdovanotas žandaras. Paglostęs apvalų pilvą uždainavo baritonu:

— Vyrai, gana bliauti! Jau pirmą valandą.

— Mes naujokai, — Stasys akomponavo.

— Ne gyvuliai? — tęsė toliau žandaras.

Koncertas baigėsi. Prasidėjo vėl motoniškas ratų bildesys, ir nuvargusios kandidatų galvos džiaugėsi gavusios prieglaudą kietos lentynos kampe.

Kaunas. Buvo rytas. Gražus vasar

ros rytas. Saulė jau aukštokai pakėlė savo galvą. 40 ct. kainavo pamatyti A. Panemunę. Žmonių daug, visi turi vieną tikslą: užsidėti baltą diržą.

Sveikatos patikrinimas. Patekau prie išrinktųjų.

Vakaras. Tylus Panemunės vakaras. Suskambo galinga kariūnų daina. Kandidatai užkimšo galyomis langą. Skendome akordų jūroj. Dainos garsas darėsi galingesnis. Nuo kojų smūgių vaistojo rajono aikštė. Dvilinkas garsas atsimušęs į kareivinių sienas, aplankė Nemuną. Panemunė skendi dainų jūroj, akordų sūkury.

Žavi Panemunė, ypač Karo Mokyklos rajonas. Takai lygiuoja, medeliai apsikirpę stovi ramiai, rodos, imk ir atiduok jiems pagarbą.

Vakarinis patikrinimas. Lygiuokl Ramiai! — suskambėjo. Aidas daug kam perkreipė konvulsiskai pečius, krūtine ir, atsimušęs į krosnį, išsirangė pro langą. Viršila vaikščiojo didingai. Būrininkai skubiai nešė dar šiltus raportus. Skyrininkai kažinko ieškojo už mūsų diržų.

Kuopos budėtojas pranešė gana rimtą žinią: „galima gult!“ Užsimerkė elektra. Vidurinės žalsvos lemputės šviesa kažkaip veikė raminančiai. Budėtojas stovėjo, lyg skvere statula — nejudėjo nė vienas jo veido raumuo. Išpūdziais išvarginta galva prisispaudė šiaudų prikimštą pagalvį. Maloni nuovargio banga sąmonės angą uždengė.

— Kuopa kelk! Skardus šūkis pradūrė kazematų tylą. Galvą pakišau po antklode nuo įkyraus, grįžusio iš trečio būrio kazemato atgarsio, bet rezultate teko pajust visai normalus smūgis iš kaimyno-daktaro.

Lėkštės skamba. Kiekvienas jų plonas „dzin“ smarkiai veikia visiems į apetitą, nes daug kas skaniai apsilaižė. Atsisėdau ir buvau bepradedęs „gaspa-doriškai“ kąsti, bet, ne, dar palauk, sako skyrininkas. Nu, kolega, manau

sau, nekoks laukimas, jeigu priešingas polius traukia, o reikia stovėti.

Prasidėjo užsiėmimai. Aikštėje sukeliolijasi pageltę lapai. Vienas toks pakliuvo man po koją. Taip, pageltę lapai sukeliolijas, artinas ruduo visu smarukumu, kariūnai aspirantai mokosi vaikščioti.

Kar. aspr. kand. J. Guntulis

MES DRAUSMĖS NEPABŪGSIM!

P. L. P. Karo Mokykla sulaukė naujų darbininkų. Vos prieš kelias dienas apmunduoti kariūnai aspirantai, o štai ir vėl nauja partija — priimami kariūnai kandidatai.

Pirmieji jau žino, kad didžiausias pamokslininkas, jųjū laisvės, jųjū „aš“ varžytojas yra skyrininkas, o antrieji — tegirdėjo tik apie valandų karalių viršilą. Pirmieji jau žino, kad įvairūs šveitimai, lygiavimai, raportavimai, „paskaitos“ apie didžiają dulkę — kasdieniškas kariūno penas, kuriuo jojo kūnas ir dūšia maitinami, o antrieji tebežino, kad turnikas baisiausias Karo Mokykloj dalykas esąs.

Nors ir senių — kariūnų ir kursantų dar labai maža praktika, bet jau žinoma, kad pagrindinė, naujokui ausį rėžianti ir nervus gadinanti, komanda yra: „Palikt!“ Taip pat žino jie, kad komandą: „Baigt taisyti!“ teduodama tik būrio vadui besierinant.

Na, o mūsų ponai būrių vadai puikiausią uoslę beturį: dar laiptais lipdami jau mato, kad lovos neįtemptos, kad neišlygintos, kad batukai susipykę išsikraipę, vienas kitam nugaras atsukę; žino, kad dulkės ir voratinkliai kuopoj šeimininkauja... Jie mato viską ir jau iš anksto uždeda kadru universalią pirmųjų dienų rezoliuciją: „Kadras! Daugiau dėmesio į tvarką!...“ O vargšai kandidatai tada jau žino, kad ryt bus dvigubai ilgesnis pas

mokslas... Žino, bet dainuoja, drąsina-
nasi:

— Bet mes drausmės juk nepabūgsim,
Visas kliūtis išnaikinsim, nuveiksime!
Drąsa ir triūsai! Vyrai, prieūsų!
Sudiev Marytės, mielosios mūsų!

Kar. Kaže Paže

LAIMINGIEJI IR IŠRINKTIEJI

Būriais susirinko geriausiai tėvynės
sūnūs garbingon Karo Mokyklon. Nie-
kas jų čia nevarė. Savo troškimų ir
svajonių vedami jie čia atėjo. Keturias
dianas prityrę gydytojai žiūrėjo jų
sveikatos. Jau pirmąją dieną daugelį
paleido namo: išvaizda nepatiko ir
šiaip kažko stokojo. Liūdni, tarytum,
tėvo, motinos netekę, savo savajones

palaidoję, atleistieji paliko gražaus ru-
dens gaubiamą Mokyklos rajoną. Li-
kusieji džiūgavo, kartais pagalvodami,
gal dar ir jų kurį nepriims. Ir iš tik-
rųjų, dar daugis turėjo apleisti Mo-
kyklą: vieni dėl sveikatos, kiti dėl kon-
kursinių egzaminų.

Penktąją dieną buvo galutinai pa-
skelbta, ką priėmė. Tarp kitų buvau
ir aš. Savo džiaugsmo tuose pusla-
piuose neįstengiu išreikšti...

Tą rytą mes išdidūs vaikščiojome Mo-
kyklos sporto salėje. Netrukus mus iš-
rikiavo ir pranešė, kad tuojau turės
ateiti Mokyklos Viršininkas. Tuo tarpu
simpatiškas majoras su kaikuriais ka-
riūnais-kandidatais vieną kitą žodį
šnekteldavo.

Staiga pro langą pamačiau einantį į

Aspirantai Mokyklos užsiėmimų aikštėje pirmomis dienomis

Šaudykloje

salę malonaus veido pulkininką. Tai buvo Mokyklos Viršininkas.

— Stok ramiai! — sukomandavo majoras.

Nors ir nežvaliai, bet ramiai stovėjome įsmeigę akis į būsimąjį Viršininką. O jis maloniu ramiu balsu tada mums tarp visų kitų patarimų ir pastabų įterpė ir šią pastabą:

— Naujokų apmokymą išeisite pulkuose. Ten galėsite išžiūrėti, kaip kareivis gyvena, kaip dirba, kad paskiau, patys būdami jų viršininkais, mokėtumėte jį atjausti, tinkamai su juo apsisieiti...

Dar šį tą atsakęs į kandidatų klausimus, Viršininkas apleido salę. Netrukus ir mes, gavę kar. kand. atostogų liudijimus, išsiskirstėme kas sau.

Pro Mokyklos Šefo vartusėjome su neslepiamu džiaugsmu, tikėdamies po dviejų savaičių vėl čia susirinkti, sunkioms ir svarbioms tėvynės gynėjų pareigoms eiti.

Kar. kand. Stasys B-as

VYRESNIS KURSAS KASAI

Ltn. Sadauskui vadovaujant, vyr. kursas kasasi modernią kulkosvaidžių šaudyklą. Per rytinę mankštą „ginkluota“ kastuvais žygiuoja 2 kadro kuopa prie darbo. Nežiūrint to, kad kasdien dirbama tik po 45 min., darbas beveik jau įpusėtas ir kol šaltis sukaustys žemę, šaudyklą norima baigti.

Vadinas, ne tik ant popierio mes stame didingas pilis, bet nuveikiame ir daug pasiryžimo reikalaujančius darbus!

Kar. Š-kas

IŠ ANKSTO REIKIA VISKUO RŪPINTIS

Kpt. Jaruševičiaus rūpesniu ir pašangomis paruošta čia pat už rajono esantis skardis važinėti slidėmis. Skardį per rytines mankštas lygino vyr. kursas ir kursantų kuopa. Sumaningai tvarkant darbą, skardis, palyginamai gražiai „nušlifluotas“, neatitraukiant kariūnų nuo tiesioginių pareigų ir nau-

dojant brangaus poilsio laiko. Dabar reikia laukti žiemos su daug sniego, kad galėtumėm pasidžiaugti savo darbo vaisiais!...

Kar. Š-kas

TEGYVUOJA MŪSŲ FUTBOLISTAI!

(Sezono baigimo proga)

Mokyklos futbolistai yra pasiskirstę į dvi komandas: — stipresnę — pirmą ir silpnesnę — antrą. Šio sezono laikų pirmoji komanda žaidė eilę rungtynių su Kauno ir provincijos klubais, pasiekdama gražių rezultatų. Charakteringa, kad sezoną komanda pradėjo laimėjimu prieš stambų priešą, buvusį futbolo meistrį „Maistą“ ir visą sezoną išsilaiškė tinkamaj aukštumoje, įsigydamą sporto visuomenėje gerą vardą ir nuosirdžias simpatijas.

Paleidus kariūnus aspirantus į atsargą, XVII laidai išėjus į gyvenimą, pirmoji komanda neteko žymių pajėgų, kaip — j. ltn. Vitkaus, j. ltn. Palubinsko, ats. j. ltn. Jankausko, Bulvičiaus ir kitų.

Atsirado didelių spragų abiejose komandose, kurias reikėjo užpildyti, nes antraip futbolo sezono uždarymas mokyklai galėjo baigtis liūdnu prisiminimu švitėjusios garbės. Sporto vadovas kpt. Jaruševičius imasi energingai veikti ir stengiasi sustiprinti abi futbolo komandas, kad jos galėtų vėl pasirodyti aikštėje. Susirinkus kariūnams aspirantams į mokyklą, sporto vadovas skubiai surenka žinias apie esančius tarp jų futbolistus, parūpina jiems visus futbolistui reikalingus atributus ir, rytinės mankštos metu, leidžia treniruotis. Nujos pajėgos dirba energingai, pilnos pasiryžimo. Po palyginamai neilgų treniruočių, pirmoji į pasaulį išėina II-stra komanda, bandyti savo laimės ir jėgų. Spalių mėn. 13 d. mokyklos stadione ji susitinka su Kauno In-

tendantūros tarnautojų komanda ir... laimi 12:0! Toksai gražus jos pasirodymas buvo palydėtas triukšmingomis kariūnų ir rungtynių žiūrėjusių sporto mėgėjų ovacijomis. Intendantūros tarnautojai spalių mėn. 20 d. dar kartą, neva revanšui, šaukia II-strą mūsų komandą ir galutinai įsitikina, kad turi nenugalimą priešą, nes vėl pralaimi 11:1. Dar kartą antroji futbolo komanda pelno laurus!

Po garsaus II-ros komandos pasirodymo, spalių 19 d. išeina į aikštę pirmoji komanda prieš stiprų priešą — Kauno A. L. J. S. O. Kariūnai atkakliai gina mokyklos spalvas ir laimi užpelnytu rezultatu 5:1. Minėtina, kad mokyklos komanda, žaisdama prieš J. S. O., neturėjo žymios pajėgos kar. Kriukio; jam žaidžiant mokykla galėtų pasiekti dar gražesnių rezultatų.

Futbolo sezoną nutarta užbaigti rungtynėmis su Vyt. Didž. Universiteto korp. „Plieną“ komanda. Prieš „Plieną“ žais pirmoji mokyklos komanda.

Teko patirti, jog sporto vadovas kpt. Jaruševičius yra labai geros nuomonės apie abi futbolo komandas ir įvertindamas tikrą jų meilę futbolui mano leisti treniruotis net ir žiemą. Gi ateinančią sezoną, rūpinsis, kad mokyklos komanda turėtų progos sužaisti ne tik su Kauno klubais, bet, kiek sąlygos leis, ir su provincija.

Kar. Š-kas

IR VĒL LAIMĖJIMAI!...

— Gražiai užsirekomendavusi vertingais laimėjimais pereiniais metais; Karo Mokyklos futbolo komanda šiemet žengia tais pačiais keliais toliau. Netekusios kai kurių žaidėjų, baigusią Mokyklą ir gavusios nei kiek neblogesnį papildymą iš naujųjų kandidatų, tiek pirmoji, tiek antroji rinktinės in-

tensyviai, kasryt treniruojami sumanioje kpt. Jaruševičiaus priežiūroje.

Darbas ne veltui! Pirmas jėgų bandymas: JSOAL — Karo Mokykla I.

Tai buvo š. m. spalio 19 d. 14,30 val. Mūsiškiai kar. Kaminskas, kar. Tallat-Kelpša, kar. Simukaitis, kar. Bankauskas, kar. kand. Numgaudas, kurs. Marcišauskas, kar. k. Ilgūnas, kar. Augulis, kar. Speičys, kar. kand. Kostkevičius (antrame kėlinyje kar. gr. Kiaulėnas), kar. kand. Paulionis.

JSO — savo pilname sąsąta. Pradedame smarkiais antpuoliais, nes paėda mums palankus smarkus vėjas. Jau 12 min. baudos smūgis 11 mtr. mūsų naudai ir kar. Tallat-Kelpša paėdaro 1:0.

Kariūnai, paskatinti didelio pritarimo iš žiūrovų pusės (kurių „absoliuti dauguma“ buvo kariūnai, ypač pasižymėjo kar. kandidatai!) sukrunta dar labiau. Ir jau netrukus 2:0. Susigrūdimas, maėža vartininko klaida ir ... triukėmas, skelbiantis rezultatą 2:0!

Kariūnai vėl puola. Kar. kand. Paulionis 39 min. graėziai su galva įėdina. 3:0 — tai puslaikio rezultatas.

Neutilstąs vėjas nieko gero mūsiėkams neėada. Kova tęėsiama. Mūsiėkiai — su maėzais pakeitimais puolimo linijoje: vietoj kar. k. Kostkevičiaus stoja kar. gr. Kiaulėnas.

Didelis vėjas neleidėia sudaryti prieėšo vartams pavoju.

Tenka tik gintis. Jau 9 min. krenta į mūsų vartus golas. Rodos — pralaėmėjimas neiėvengiamas. Taėiau — mūsiėškiai ima atsigausti. (Be abejo, žiūrovų ypač smarkiai remiami). 28 min. kar. gr. Kiaulėnas, gavęs kamuolį iš deėinės, įėdina į prieėingą kampą. Toks rezultatas išjudina dar labiau žaidėjus (o ypaė žiūrovus) ir jau 36 min. kar. Augulis nelaikomai kerta. Jau 5:1! Tai ir buvo rungtynių rezultatas. Teisėjas ponas Čerekas pareigas atliko gerai.

Entuziastiėki biėiuliai savo laimėtojus ant rankų išneėė iš stadiono.

Kar. gr. Kas.

Antroji rinktinė irgi turi progos išėbandyti savo jėgas. Spalio 13 d. 8 v. šusitiko su Intendantūros rinktine. Prieėėas buvo per menkas. Laimėjo net 12:0. Golus muėė: kar. gr. Kiaulėnas 5, kar. Augulis — 3, kar. Orbakas — 2, kar. Bileris — 1 ir kurs. Verbyla — 1.

Nepavykęė revanėas tų paėių komandų įvyko spalio 20 d. 9 val. Ir vėl laimėta: 11:1. Pirmas puslaikis 3:1.

Antroji rinktinė reikia laikyti savo pajėgumu lygia bet kuriai „A“ klasės komandai. Artimoje ateityje lauksim naujų susitikimų ir ... tikėėkim ne maėėzėnių rezultatų!

Kar. gr. Kas.

PAVYKĘS REVANŠAS!

Karo Mokykla — LFLS 2:0!

Atmename pernykėtį pralaėmėjimą prieš LFLSą su palyginamai neėzymiu rezultatu 4:5. Šiemet, po keletos graėėzių pasirodymų prieš vietines komandas, kariūnai išėiėaukia savo pernykėtį nugalėtoją revanėo kovai.

Lapkriėio 10 d. 11 val. mūsiėškiai išėeina į aikėtę tokios sudėties: kar. Kaminskas, kar. Simukaitis, k. k. Kundrotas, k. Bankauskas, k. k. Numgaudas, kurs. Marcišauskas, k. a. Ilgūnas, kar. Augulis, k. Speičys, k. k. Paulionis, k. k. Kostkevičius.

Tuoį išėėga ir LFLS nustebindama netikėtu savo sąėtatu: jų tarpe matom Lingj, Tepferj, Federaviėių.

Tas reikiėnys kai ką nuėaėsdina ir teėkia blogių vilėių, taėiau kariūnus futbolininkus tiktai paragina ir sukelia dar didesnį norą kovoti ir — laimėti!

Teisėjas p. Bankauskas švilpia, ir kariūnai bematant, lydimi triukėmingo draugų pritarimo iš tribūnų, prispauėėžia prieėėą.

Seka visa eilė pavojų priešo vartams. Ir 12 min. kar. k. Paulionis gana iš toli gražiu smūgiu padaro 1:0. Po golo LFLS dar labiau sukruto, tačiau visi antpuoliai mūsų gerai dirbusio gynimo likviduojami. 16 min. lt. Marcinkus ir kar. Augulis nelaimingai susiduria galvomis ir abu apleidžia aikštę. Vieton Augulio stoja, pilnai jį pakeisdamas, kar. gr. Kiaulėnas. Lt. Marcinkų pakeičia Federavičius.

Ir vėl LFLS spaudžiamas. Seka eilės mirtinų progų.

32 min. kar. Speičys praeina pro gynėją ir iš arti kerta.

Jau 2:0! LFLS atrodo bekrinkanti. Kariūnai vėl puola. Čia kar. Speičys (tas rungtynes labai gerai žaidęs) nustumiamas gynėjo, nuo gerai k. Kiaulėno iškišto kamuolio, čia Paulionis suvėluoja muštį į vartus. Puslaikis baigiasi.

Antras puslaikis rodo jau visai lygų lošimą. Vartams, tiek vieniems, tiek antriems nemaža sukuriama pavojų.

Kariūnai atrodo ne tiek išsismęję ir jų puolimas staigus ir pavojingas prasiveržimais. Tuo tarpu LFLS dirba daugiau trumpomis pasuotėmis. 24 min. k. Ilgūnas priima gerą k. Kiaulėno kamuolį visai netoli vartų ir... truputį sudelsęs, jo netenka.

39 min. ir LFLS turi progą muštį vieną golą: kar. Simukaitis (tą dieną ypač puikiai dirbęs) netyčia paliečia ranka kamuolį ir 11 mtr. baudą Lingis neišnaudoja.

Dar po kelis kartus aplanko vieni antrų vartus ir rungtynės baigiamos. Pats žaidimas suteikė gana neblogą įspūdį: buvo parodyta daug pasiryžimo ir ištvermės.

LFLS dirbo gerai, gal kiek menki buvo šauliai arti vartų, o gal kiek ir laimės stigo. Kai tuo tarpu kariūnus ji lydėjo visą laiką. Linkėtina panašios sėkmės ir prieš Lietuvos meisterį Š. Š. Kovą!

— A. B.

IR DAR KARTĄ!..

Po gražių laimėjimų eilės, vėl gražus pasirodymas mūsų futbolininkų prieš studentų „Plieną“ rezultatu 4:0, įpynė puikų žiedą bendrajam laimėjimų vainikui.

Spalių 27 d. 10 val. į aikštę išbėga pirmieji svečiai, po jų — mūsų rinktinė savo nuolatiniams sąsstate.

Pirmosios minutės teikia daug vilčių. Aikštė labai šlapia ir slidi vis dėlto nekliudo kariūnams vesti energingą žaidimą. 12 min. kar. Speičys jau padaro 1:0. Netrukus jau ir 2:0. Nuopelnas — kar. K. Ilgūno. Ir vėl seka eilė mirtinų progų, kurios dėl didelio slidumo ir šlapumo, neišnaudojamos. „Plienas“ gauna tik gintis, ir pirmo kėlinio metu vartininkas kar. Kaminskas stovėjo visiškai be darbo.

37 min. kar. Speičys padaro 3:0. Puslaikis baigėsi.

Antras puslaikis teikia panašų vaidą. Kariūnai kuria visą eilę pavojų prieš vartams, tačiau golų mušti nevyksta.

Čia kar. K. Sipavičius prašaua iš 4 mtr. Čia kar. gr. Kiaulėnas iš 3 mtr. perkelia per vartus, čia kar. Speičys (labai gerai žaidęs) sukerta vartininkui į rankas.

28 min. kar. Speičys iškištą pro gynėjus kar. gr. Kiaulėno sviedinį paveja ir rezultatas pakyla iki 4 prieš 0.

Seka eilė kampų, kurie neišnaudojami. Rungtynės baigiamos. Iš kariūnų gerai pasirodė: kar. Tallat-Kelpša, kar. Simukaitis, kar. kand. Numgaudas, kar. Speičys, kar. Bankauskas.

„Plieno“—išsiskyrė gynėjas Ivanauskas ir vartininkas Lilejevas. Teisėjavo visai gerai lt. Marcinkus.

K. g. Kas.

Kariūne! Mokykis taupyti, laiku atsi-
lygindamas už „Plieną“.

PIRMOSIOS DIENOS KARO AVIACIJOJE

Nors ir neilgą laiką gyvenę Karo Mokykloje, karūnai kandidatai susipažinę su mokyklos tvarka ir drausme, gerai apmündiruoti, išvykome į kariuomenės dalis, kad ten išeitume jaunų kareivių apmokymą ir gerai susipažintume su kareivio gyvenimu.

Aviacijos skyriaus kariūnai kand. įsikūrėme gražiojoje A. Fredoj — Karo Aviacijos Mokykloje.

Jau pirmosios dienos rodo, kaip nuoširdžiai ir smalsiai domimasi kiekviena smulkmena apie lėktuvus ir bendrai aviacija. Vienas iš karo lakūnų mus supažindino su pagrindinėmis lėktuvo dalimis, jo paskirtimi bei veikimu.

Dar pirmą dieną turėjome progos pamatyti išskleistą parašiutą, jo vėdinimo darbą ir sudėjimą naudojantis.

Esant gražiam orui daugis turėjo laimės pirmą sykį savo gyvenime pakilti į erdves — už pilkųjų debesėlių ir išmėginti savo tinkamumą oro tarnybai. Skridusiųjų džiaugsmui ir įspūdžių pasakojimui nebuvo ribų...

Būsimieji karininkai lakūnai nusiteikę nuoširdžiai dirbti ir kuo daugiausia įsigyti žinių, kad pavasariui atėjus ir vėl grįžus į Karo Aviaciją beliktų mokytis tik skraidyti.

Kariūn. kand. J. Bulota

TRIUMFAS

(Iš 1a kuopos gyvenimo)

Pro langus prasimušę silpna rytmečio šviesa. Pramerkiu mieguistas akis: už lango dūksta vėjas, plėšo paskutinius medžių lapus ir su dulkių debesimis mėto į visas puses. Čėža lapai bėgdami per kietus cemento takus ir lyg ko skundžiasi.

— Nesugrįš vasara, negrįš!

Sunki nuotaika slegia kazematų dvasią; visur tylu, ramu, nors čia daug gyvybių ilsisi. Tik kartais vienas pa-

kelia galvą, baimingai apsidairo aplink ir vėl krinta ant pagalvelio; kitas tyliai su savimi pasikalba, o trečias net gražiai lietuviškai nusikeikia.

— Juozai, ar bus šįryt „Maratonas“? neiškentęs paklausiau draugo.

— Bus, — pro miegus atsakė Juozas ir vėl pakio galvą po atklode.

Dar norėjau tarti kelis nusiramino žodžius, bet pamačiau, kad skyrininkas pakėlė galvą ir per tris lovas pasiuntė aiškų klausimą:

— Kas ten kalba?

Prispaudžiau galvą prie pagalvio ir palikau draugą ramybėje.

Rytas išaušo neaiškus, miglotas; dangus apsiniaukęs ir rūstus. Kazematuose tyliai verkia radio.

— Kuopa, kelk! — pasigirsta budėtojo balsas, — einantieji ambulatorijon užsirašyti pas budėtoją!

Kazemate kilo didžiausias triukšmas: vienas tempia lovą, kitas dar savo kelnų neatranda, kiti jau bėga praustis ir tvarkytis. Visi patenkinti, kad nėra „Maratono“, tik kažkodėl nepasirodė Povilas su savo armonika ir Vincas su linksma žinia, kad: „Sulaukėme brangios Kariuomenės šventės! Pasibaigė mūsų vargo dienos; jau daugiau nebūsime kandidatais, o tikrais kariūnais aspirantais. Ir jūs, mano mažieji, turėsite šiandien iškilmingai prisiekti, kad ištikimai tarnausite Tėvynei mūsų Lietuvai...“.

Kai visi susitvarkė, užsidėjo išeičius rūbus, baltus diržus ir piršines, kazematai nušvito ir pralinksėjo.

— Kuopa kuopoj rikiuok! — pasigirsta budėtojo komanda, ir baltų diržų eilė išsitiesė per kazematus.

— Tamsta viršila! — sušunka tvarkingyn visiems gerai žinomą komandą.

Įeina trečio būrio vadas ir praneša:

— Kas trečio būrio iš manęs turi kokias bauses, šventės proga nuim! Kandidatų videuose nušvito pasiten-

Aspirantai prisiekia

kinimas, nors bausmių iš būrio vado nė vienas neturėjo.

Į bažnyčią nuėjome taip, kaip ir grįžome iš jos: kiekvienas paskendęs tos dienos dvasioje, neaiškus, rimtas, kaip ir ši rudens diena. Iš krūtinių nenoriai veržėsi daina, nuskambėjo Pamenunės padangėje, bet čia pat prazuvo vėjo ir dulkių bangose.

Nespėjome nei atsikvėpti, kai gavome įsakymą vykti į gimnastikos salę ir laukti to, kas kariūnų-aspirantų kandidatų gyvenime tik vieną vienužį karą teįvyksta — priesaikos.

Skubame į salę, tik ne taip, kaip kiekvieną rytą, bet be sporto batelių ir su balta nuotaika. Ne ta ir salė. Vietoj kabančių įrankių, svyra lietuviškos juostos, rymo Vyties kryžiai ir stovi Gedimino stulpai. Tarp jų stovi mūsų Šefas, įsmeigęs akis į kariūnų eiles ir tyliai tyliai kalba. Paskęsta batalionas toje dvasioje, klauso Vado kalbos, bet kiekvienas kitaip supranta. Tada nužengia Aukščiausias į kariūnų širdis ir sušaukia visus ant Tėvynės aukuro.

Bučiuojame Nukryžiuotąjį ir Šv. Evangeliją. Spaudžiame prie lūpų Karo Mokyklos vėliavą ir tvirti stojame į savo eiles.

Aplink žaidžia ugnies kamuoliai ir ramiai žiūri negatyvas...

Kuopoj skyrininkai ir būrininkai kypla ant mūsų rankų, o garsus „valio“ plėšo kazematų orą.

Visų veiduose žaidžia šypsena, o širdyse — vienybė ir Tėvynės meilė.

Nurimo vėjas, sužibo gatvėse elektros žvaigždutės. Šaligatviais driekiasi balti kariūnų-aspirantų diržai į laisvę ir meile svaiginantį miestą...

Kar. asp. Gudavičius

NUOŠIRDŽIAI PAMINĖJOME 23-ČIAJĄ LAPKRIČIO

Lapkričio 23-čioji — mūsų atgimusios kariuomenės, kuri nepaprastu pasišventimu kovojo dėl tėvynės laisvės ir nepriklausomybės, 17-asis pavasaris, šįmet mokykloje paminėtas itin nuoširdžiai, įspūdingai.

Rytą visas batalionas susirinko gim-

nastikos salėn ir gražiai išsiriaviavęs pasitiko mokyklos viršininką. Viršininkas keliais trumpais, širdingais žodžiais apibūdino šventės reikšmę, priminė tuos erškėčių kelius, kuriais teko eiti mūsų pirmiesiems kariams. Po mokyklos viršininko žodžio, į naujai prisiekiančius kariūnus aspirantus kreipėsi Mokyklos kapelionas Abraitis, nupasakodamas priesaikos reikšmę ir tas atsakomingas pareigas, kurios kartu su priesaika imasi kiekvienas karys ant savo pečių.

Kapelionui skaitant priesaikos žodžius, kariūnai asp. pakėlę dešines, pakartojo tekstą, o po to kiekvienas atskirai pabučiavo kryžių, evangeliją ir mokyklos vėliavą.

Po priesaikos ceremonijų mokyklos adjutantas perskaitė Respublikos Prezidento akto ištrauką, pagal kurią keltas mokyklos karininkų pakelti į

aukštesnius laipsnius. Mokyklos Šefui ta proga sugiedota „Ilgiausių Metų“, o Krašto Apsaugos Minist., Kariuomenės Vadui, visiems kitiems vyriausybės nariams sušukta tris kartus grausmingas valio.

Paminėjimui baigiantis, jame dalyvavę visos Lietuvos JŪR rinktiniai atstovai įteikė Karo Mokyklai nepaprastą dovaną — du naujitelaičius „Maximus“. Įteikiant kulkosvaidžius jaunutis Armoniškių JŪR ratelio pirmininkas Radzevičius pasakė tokią kalbą:

Gerbiamieji Ponai.

Tamstos, žygiuodami per mūsų Tėvynės laukus, veik kiekvienoje sodyboje sutinkate besišypsančius berniukus ir mergaites, kurie, palikę savo darbus, skuba jums atkelti vartus ir džiaugsmo ir pagarbos pilnomis širdimis palydi žygin. Tai mes, jaunieji ūkininkai.

JŪR atstovai, padovanoję Mokyklai du sunk. kulk., Mokyklos karininkų tarpe (š. m. XI. 23)

Mes savo rateliuose mokomės geriau dirbti žemę, gražiai išpuošti savo sodybas ir labiau pamilti mūsų gražiąją Tėvynę. Mes norime per darbą ir mokslą išarti kraštui saulę.

Dirbdami savo laukuose ir triūsdami savo sodybose, mes nuolat girdime kaip mūsų gobšūs kaimynai žvan-gina ginklais ir kesinasi mūsų Tėvy-nę pavergti. O mes vergais būti nenorime — Laisvoje Lietuvoje gimėme ir Laisvei apginti nieko negailėsime. Kol kas, negalėdami kitaip prisidėti prie mūsų krašto ginklo pajėgų stiprinimo, nutarėme susidėję nupirkti bent porą kulkosvaidžių ir juos padovanoti mūsų kariuomenei. Tą mūsų pasiryžimą šian-dien vainikuoja mus džiuginančios iš-davos.

Priešais mus stovį kulkosvaidžiai yra įgyti už surinktus iš dvidešimties su viršum tūkstančių jaunųjų ūkininkų centus. Jų vardu mes šiuos ginklus ir įteikiame, kaip dovaną, mūsų kariuo-menės žiedui — Pirmojo Lietuvos Prezidento Karo Mokyklai. Tegul tie gink-lai bus liudytojais mūsų meilės, pagar-bos ir prisirišimo Garbingai Kariuo-menei, Karo Mokyklai, Jūsų mokyklos Šefui, mūsų mylimam Tautos Vadui Antanui Smetonai.

Be to, visų jaunųjų ūkininkų vardu prašome Jus, Ponai karininkai, kai mes ateisime į mūsų narsios kariuomenės eiles — išmokyti mus gerai ir taikliai vartoti ginklą, ir reikalui esant gar-bingai mirti kovos lauke.

Jaunojo ūkininkaičio kalba išklausy-ta su dideliu susijaudinimu. Daugu-mai senesniųjų karininkų akyse žibė-jo ašaros — džiaugsmo ašaros, kad šiandien visa tauta taip giliai myli ir brangina kariuomenę. Baigus Radzevi-čiui kalbėti, mokyklos viršininkas jį apkabinęs pabučiavo. Šią sceną bata-lionas palydėjo audringais valio.

Dovanoti JŪR kulkosvaidžiai iškil-mingai liko išstatyti salėje visą šventę.

JŪR atstovai buvo pavaišinti kariū-niškais pietumis, o po jų brangiems prieteliams patys kariūnai parodė mo-kyklos įžymenybes — Vyt. Didž. pa-minklą, aktų salę, naująją valgyklą ir t.t.

Vakare, suruoštame pasilinksminime, visa mokykla smagiai pasižokė, užbaig-đama nepaprasi įspūdingą 23 lapkričio minėjimą, kuris ilgai liks atmintyje tų, kurie turėjo laimės jame dalyvauti.

Kar. gr. Šidlauskas

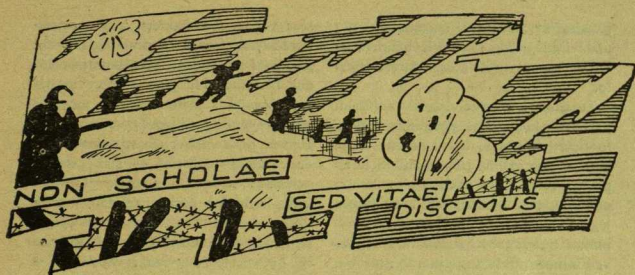
KARO MOKYKLA — RINKTINĖ — 3:1 (0:1)

Gruodžio 15 d. Karo Mokykla susi-tiko su rinktine antrose šiais metais rungtyne. Pirmos, kaip žinome, da-vė lygų rezultatą 3:3.

Rudens sezone kariūnų komanda pa-sirodė daug stipresnė. Prieš J.S.O. L.L. laimi 5:1; prieš L.F.L.S. L.L. 2:0; prieš „Plieną“ 4:0. Todėl buvo laukiama atkaklios kovos ir prieš rinktinę. Ir pergalė teko mūsų komandai rezultatu 3:1. Rezultatas galėjo būti daug geres-nis, jeigu kariūnai būtų turėję nors trupų laimės ir būtų žaidę pilname savo sąstate. Nebuvo puolime Paulionio ir Kondroto. Šią spragą teko užkišti at-sarginiais.

Štai tie, kurie taip garbingai gynė Karo Mokyklos spalvas: kar. gr. Ka-minskas, kar. gr. Simukaitis, kar. gr. Tallat-Kelpša, kar. Marciejauskas, kar. gr. Numgaudas, kar. gr. Bankauskas, kar. asp. Ilgūnas, kar. j. pusk. Kiau-lėnas, kar. gr. Speičys, kar. gr. Augulis, kar. Kostkevičius.

Visą laiką mūsų komanda vyravo. Pirmas golas krito iš Baliulevičiaus-Paulausko pasuotės mūsų nenaudai. Paulauskas būdamas ofsaid'e galva Ba-liulevičiaus pasuotės nukreipia į kamputį ir 1:0. Mūsiškiams labai nesiseka. Pra-leidžia vieną po kitos 3 mirtinas pro-gas. Antrą kelinį didesnė laimė, dides-

Leitenantas Valevičius

Kas užtikrina pasisekimą kautynėse

BENDRIEJI DĖSNIAI

Karo tikslas yra sunaikinti gyvąją priešo jėgą. Šis tikslas pasiekiamas tik per kautynes. Taigi, norint iš karo grįžti laimėtoju, reikia vesti sėkmingas kautynes.

Kad kiekvienos kautynės pasisektų, reikia išlaikyti šie dėsniai.

1. Aukšta kariaujančiųjų moralė būklė. Pasirodo, kad norint kautynes laimėti, nepakanka kovos lauke suburti dideles, pranešančias priešą jėgas ir skaitlingas ugnies priemonės. Moder-

niškiausios techniškos priemonės be žmogaus yra negyva medžiaga. Žmogus jas valdo ir paleidžia į darbą. Moderniški ginklai ir aukštos moralės kariai užtikrina laimėjimą, daro kariuomenę sugebančią nugalėti didžiausius sunkumus ir uždega kiekviename karyje nepalaužiamą norą žūtibūt pasiekti kautynių tikslo.

Kautynės reikalauja aukščiausių dvasinių ir fizinių jėgų įtempimo iš visų laipsnių karių. Įtempimas jėgų, kiekvieno paskirojo kario, kautynėse yra taip didelis, kad, nors ir kelis kartus būtume skaitlingesni už priešą, kautynės nepasiseks, jei kiekvieno individo išseks noras toliau statyti save į pavojų, įtempti valią, jei karyje bus nepakankamai išauklėtas Tėvynės meilės jausmas ir individualiosios kovos kokybės (iniciatyva, drąsa, budrumas, ryžtumas, sumanumas, mokėjimas nugalėti kliūtis, veikti susidariusiomis aplinkybėmis ir t. t.). Visi šie reikalavimai, statomi kiekvienam kariui, ypatingos reikšmės įgauna moderniose kautynėse, kur taktikos reikalavimai taip išbarsto karius vietovėje, kad, išėję iš betarpiškos viršininko komandos, jie pavedami patiems sau, ir dažnai turi

nis pasiryžimas. 12 min. Speičys iš Augulio permeta per Tašių į vartus. 38 min. Speičys labai gražiai galva flanką įmeta į vartus ir 2:1. 41 min. Ilgūnas daro 3:1. Labai gerai laikė vartininkas kar. gr. Kaminskas, paimdamas net mirštinus smūgius. Speičys visą žaidimą traukė pirmyn. Bekai — tiesiog geležiniai.

Šiems kariūnams, kurie garbingai gyvėnė mūsų spalvas, dėkinga visa Karo Mokykla.

Kar. asp. VI. Ramanuskas

paskirai savarankiškai spręsti kautynių uždavinius, vedančius prie bendro, iš anksto numatyto ir gerai suprasto tikslo.

Turėdamas galvoje visa, kas aukščiau pasakyta, kiekvienas viršininkas privalo rengti būsimam karui žmones taip, kad reikale galėtų jais pasitikėti ir išpildydamas duotą uždavinį su kaupu prisidėtų prie bendrų mūsų ginkluotų jėgų laimėjimo. Prieš kautynes viršininkas turi sugebėti sužadinti savo pavaldiniuose aukščiausių moralę: turi sugebėti įkvėpti pavaldiniams ryžtumo, drąsos, veiklumo, judrumo, nenugalimo noro, nepaisant kliūčių, žvėriškai veržtis pirmyn, derinant savo judesį su kaimynais; žodžiu, prieš kautynes viršininkas turi moraliai parengti savo dalinį, o kautynių bėgyje palaikyti aukštą moralės lygį, pats duodamas drąsos ir pasiryžimo pavyzdį. Ypatingai viršininkas privalo stengtis, kad pats nepasiduotų prislėgtai nuotaikai, nerodytų valdiniams savo nuovargio ir kitų žmogiškų silpnųjų.

2. **Tarpusavio pagalba.** Svarbi sąlyga nugalėti priešą yra kovos vienlimumas įvairių dalių ir įvairių ginklų rūšių tarpusavy, t. y. nuolatinis veržimasis vienos dalies kitai, vienos ginklų rūšies kitai padėti kautynėse. Kiekvienas viršininkas ir visas dalinys ar dalis turi būti visad pasirengę padėti kaimynui. Kautynėse pagalbos reikavimas privalo ne mažiau rūpėti, kaip ir savo uždavinio vykdymas, nes dažnai kaimynų nepasisekimai skaudžiai atsiliepia į tiesioginio uždavinio vykdymą ar net padaro jį visai negalimu.

Šis tarpusavės pagalbos jausmas turi būti išplėstas ne tik mažiausių dalinių ešelonuose, bet ir kiekviename paskirame karyje.

3. **Drąsus ir ryžtingi veiksmai.** Pasisekimo kautynėse pasieksime drąsiais ir ryžtingais veiksmais, kurie vykdomi gerai žinant savo jėgas, teisingai nustatytus

veikslių charakterį, žinant priešo išsidėstymą frontu ir gilumon, mokant sumaniai panaudoti techniškas priemones, bendradarbiaujančias su gyvąja jėga. Meniškas manevravimas, moralus ir jėga spaudimas į priešą, veiksmų staigumas, pedantiškas užsispyrimas vykdydamas duotą uždavinį — štai drąsūs veiksmų nešančių pergale sąlygos. Toks veikimo būdas rekomensuoja viršininką, duodamas jam magišką įtaką savo valdiniams, baimę priešui, garbę Tėvynei! Kiekvienam valdiniai — pasitikėjimą viršininku ir savo jėgomis, drąsą, sumanumą ir ryžtumą kovoti iki paskutinio kraujo lašo.

4. **Vyriausias smūgis.** Kautynėse negalima būti visur vienodai stipri. Kad laimėtume, reikalingas ir būtinas yra vyriausias ir sprendžiamas smūgis, kurį kiekvienas padalinys ir kiekviena dalis nukreipia svarbiausia kryptimi, palikdama antraeilėse kryptyse mažesnes jėgas. Šitos mažesnės jėgos antraeilėse kryptyse turi savo aktyviais veiksmais sukaustyti priešą, sutrukdyti jam galimumą ateiti pagalbon savo dalim, į kurias nukreiptas vyriausias smūgis. Vyriausias smūgis turi būti aprūpintas tokiu suprapavimu jėgų ir priemonių, kad absoliučiai viršintų priešą jėgas toje vietoje, kur numatoma priešas parblokti.

5. **Staigumas.** Staigus priešų užpuolimas jį, tartum, apsvaigina, atima iniciatyvą, paveikia moraliai. Todėl staigūs veiksmai dažnai sprendžia pasisekimą kautynėse. Dabartinėmis kautynių sąlygomis staigumu laikome ne tik staigų pasirodymą prieš priešą, kaip tai buvo seniau, bet staigumas pasiekiamas ir kitais būdais, būtent: priimant naujas kautynių formas, panaudojant naujas kautynių priemones, kaip tas buvo ir didžiąjame kare su chemišką priemonėmis, tankais ir kt.

6. **Geras žinojimas karo technikos ir mokėjimas ja operuoti kautynėse.** Ka-

riuomenės dalys ir daliniai ginkluoti labai įvairiom techniškom priemonėm, taip pat įvairias techniškas priemones gauna ryšiu, susisiekimui ir t.t. Dalis tos karo technikos reikmenų pritaikinta tik sprendžiant specifiskus uždavinius, dalis naudojama kiekviename žingsnyje. Bet kokią technikos priemonę reikia mokėti panaudoti kautynėse ten, kur ji atneš didesnę naudą. Dėlto štai ir reikalingas geras technikos pažinimas taktiškų, medžiaginių ir techniškų savybių, pagaliau ir jos apsaugos priemonių. Būtina sąlyga kiekvienam kariui žinoti visas savybes techniškosios priemonės, kurią jis valdo ir kurią jis eventualiai kautynėse gali valdyti. Viršininkas privalo ypatingai gerai žinoti visas savybes priemonių, esančių jo vadovaujama dalinyje, ir tas techniškas priemones, kurios jam kautynėse gali būti eventualiai pavestos valdyti ar kurių pagalbos ir pasparties kautynės jis galėtų gauti.

7. Bendradarbiavimas. Pasisekimas moderniose kautynėse priklausys nuo mokėjimo bendradarbiauti ir suderinti savo veiksmus įvairių dalių ir įvairių ginklų rūšių. Bendradarbiavimas, paremtas teisingu išnaudojimu savybių ir galimumų kiekvieno atskiros ginklų rūšies, teisingas įvertinimas ir išnaudojimas kiekvienos dalies jėgų kautynėse, kad pasiektų bendro tikslo, turi būti ypatingo rūpesčio objektais vadų, vykdančių kautynes. Nesutarti, atskiri veiksmai įvairių dalių ar ginklų rūšių patarnaus priešui: leis jam progos mušti mūsų dalis atskirai, pavieniui, duos bereikalingų nuostolių ir rezultate — pralaimėjimą.

8. Judrumas. Dabartinės ugnies galingumas, atsiradimas ypatingai judrių ginklų rūšių, pavartojusių motorą, (aviacija, motorizuotos ir šarvuotos dalys) pastatė pirmon vieton kariuomenės judrumą. Dalys, sugebančios greit vydyti duotas jiems uždavinius, greit keis-

ti kautynių padėtis, greit reaguoti į priešo veiksmus, greit pulti — turi daug galimumų laimėti.

9. Kautynių plano paruošimas. Pasisekimas kautynėse priklauso dar nuo teisingo ir savo laiku kruopščiai paruošto kautynių plano ir tvirto jo įgyvendinimo. Plano būtinumas ir vertė glūdi tame, kiek jis duoda galimumų, pasiremiant kruopščiu apskaičiavimu techniškų, materialių priemonių ir jėgos, racionaliai suskirstyti kariuomenės dalis pagal kautynių uždavinius. Kuo kruopščiau ir sąžiningiau sustatytas planas, tuo lengviau vyksta kariuomenės veiksmai ir lengvesnis yra kautynių valdymas.

10. Sumanus kautynių vykdymas. Pagaliau, ar kautynės pasiseks ar ne — visiškai priklauso nuo to, kaip bus vadovaujama pačių kautynių procese. Priešo veikimas gali pareikalauti pakeitimo ar papildymo uždavinyje, kurį reikia vykdyti. Teisingas įvertinimas susidariusių aplinkybių, nepavėluotas sprendimas, greitas perdavimas savo valios vykdytojams, sumanus panaudojimas dalių, padalinių ar atskirų kovos organizmo dalelių, ramumas ir tvirtumas kautynėse — štai vadovavimo pagrindai. Dabartinėse kautynėse išsodo reikalaujamas aukštas savo pareigų supratimas, didelė orientacija ir meniskas vadovavimas savo dalimi.

Į aukščiau įvertintas sąlygas nereiktų žiūrėti kaip į atskiras dalis, nesudarančias vieno objekto. Dabartinėmis kautynių aplinkybėmis, turint galvoj ugnies galingumą ir išsidėstymą gilumon, pasisekimas tegalimas tik ypatingai įtemptom kariuomenės jėgom. Tik nuolat įtemptas dėmesys, kad būtų išpildytos ir pilnai tarpusavy koordinuotos visos šia nurodytos sąlygos, moderniskam eventualiam kare, gali užtikrinti pilną ir galutiną laimėjimą.

P a s t a b a: rašydamas sčiau „S. A. Smirnov, Taktika. 1935.“.

MŪSŲ GYVENIMO TRUPINIAI

MŪS DAINA

(Kursantų dainos projektas)

Sugaudė trimitai,
Sukviatė jie mus
Jaunystėlės rytą
Atsargos karius.
Žygyje vėl dainos
Lydi mus tolyn
Mergužėlės žvainos
Merkia mums akim.
Ach, mes drąsūs vyrai
Šautuvus ant peties
Širdyse daug yra
Kariškos ugnies.
Dienos bėga greitai
Skuba nežinion
Manevruojam šlaitais
Tyliai paslapčiom.
Priešą puolam drąsiai
Dūzgia ore bitės
Kaunamės mes narsiai
Priešą imam vytis.
Ach, mes drąsūs vyrai
Šautuvus ant peties
Širdyse daug yra
Kariškos ugnies.

Ats. j. leit. Rutkauskas

Iš kariūno dienoraščio

Spalių mėn. 1 d.

Penktadienis.

Nors jau mus pakrikštijo vyresnio kurso vardu, bet miestas vėl tapo tolimas, kaip Adis Abeba. Jei nori išeiti į miestą ir su svajonių karaliene pasigėrėti betekančiu mėnuliu, tai turi būti Nietsches aprašytas „übermenschas“. Primo — turi mokėti sveikintis tokiu stiliumi, kad jisai patiktų visiems viršininkams, sekundo — šaudyti pagal Wiliaus Tello fasoną, terce — turi įsigyti „skyrininko pašvenčiamą malonę“, kad jis šeštadienį tavęs, vietoj išleisti į miestą, nepasiliktų kazemate peršalusių mūsų gaudyti.

Vot dėl tokio pasaulio surėdymo daug širdžių susitraukė. Sudžiūvo. Lyg šlapios naginės prieš saulę. Asmeniškai turiu prisipažinti, kad seniai ir aš mačiau Gabrusę. O ji rudenį itin gražiai atrodo. Vėjų nugairinta. Raudona. Sakytum morkelė prie maniežo išaugusi. Bet argi supranta mūsų valdovai ką nors apie poeziją, kuri išeina iš mokyklos rajono ribų?.. Liūdna ir

Sigella
Geriausias vaškas grindims
ir baldams

parketams
linolejams
glazūras grindims
akmens fizoms

Sigella
TRADE MARK

Reikalauti būtinai „Sigella“
originaliose dėžutėse su apsaugos ženklu varna.
Sigella yra geriausias ir pigiausias vaškas grindims.

Vyrai žiūri krištiškai...

Tačiau koks vyras galėtų atsilaikyti prieš besijuokiančią burną su gražiais baltais dantimis? Taigi išsaugokite ir Jūs savo dantis visai baltus ir sveikus, reguliariai vartodami pastą Chlorodont. Ši visų mėgiama dantų pasta, kad ir turėdama didelį valomąjį pajėgumą, visai nepaliečia jautrios dantų emalės, stiprina dantų smegenis ir turi malonų gaivinantį pipirmėtės skonį.

Vietinis gaminyš. Gaunama vlsur.
Gražūs balti dantys per Chlorodont.

Chlorodont

graudu sviete gyventi, kai pilve kotelstai dėl vietos grumiasi, kovoja, o širdis mirties agonijoje tamposi...

Spalių mėn. 12 d.

Šeštadienis.

Dangus dažnai apsiniaukęs. Sakytum viršilos veidas po vakarinio pasivaikščiojimo. Dažnai perkūnėlis nuskarėnė, nudunda, vieną kitą kuopoj prirenkdamas. Su visomis brostvomis. Va, kad ir kar. Skarda, žmogus katalikas, bažnyčioje daugiau į altorių žiūri, negu į moterų pusę, o vakar vistik trenkė jį. Penkių valandų ilgumo žaibas lyg kirviu nukirto kairės muskulus. Buvo, mat, žmogus sargybos virš., o daboklėje sėdėjo raspustvų pridaręs kariūnas. Skarda žmogus sentimentalus, dažnai šeštadieniais mėnuliui tekant apsisverkia. Taigi jis pora tų raspustvininkų ir paleido iš kameros rudens peizažų pasigėrėti. Papirosais sušelpė.

Užsirūstino aukštasis dangus. Sužaišavo ir trenkė.

Jei man kada tektų būti tokiu viršininuku, kaip Skarda buvo, tai būtinai pasiskaitysiu inkvizicijos istoriją ir tą dieną, kada raspustvininkai gauna šiltus kopūstus, išreikalausiu iš mokymo dalies arkliams pančioti pančius. Tada jų pilnas aukštų polėkių kojas priišeime prie žemės takų. Je, kitaip negalima, jei nori, kad iš giedraus dangaus

neimtų storoku balsu šaukti „Perkūnas“ dievaitis.

Spalių mėn. 13 d.

Sekmadienis.

Pradėjome naują pastraipą gyvenime — emė mus mokyti šokti. Jau per pirmąją pamoką prisiminiau gimnazijos kapeliono žodžius, kad šokimas — yra cukraus laižymas per stiklą.

Ponas šokių lektorius yra negailėtingas žmogus — jau pirmomis valandomis liepė sustatyti „čaplinskiškai“ kojas — vadinasi, kairės kojos pirštai žiūri į užpakalį, dešinės — į kairę. Taip sustatęs kojas, turi daryti gilius įtupsčius. Pritupiant ar atsikeliant nugarą išlaikyti tiesiai, lyg degančią žvakę. Privaloma nekalta šypsena, kuri ribotųsi krūminiais dantimis. Grįžęs iš šokių pamokos jaučiau kojose tokį didelį skausmą, kad vos ne vos laiptais į žiūri aukštą užrioglinau. Nemačiau gėlės ir žandus. Turbūt nuo tų nekaltų šypsenų.

Dievo bausmė tie šokiai. O kam jie? Jei anglų valso taktu prieisi prie būrio vado, tai jis tave nelabai skanaus grybo vardu pavadins. O tas pats taktas Malvinai ar Linai privers širdį į šonkaulius daužytis.

Mano galva nepajėgia tų dalykų suderinti.

Kar. Šidlauskas

Leidžia Kariūnų Ramovė
Redaguoja ltn. URBANAVIČIUS SIMAS

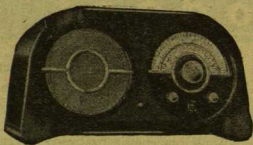
LITUANICA

amžina 14 kar.
aukso plunksna

Garantija
25 metams

maloni ir
praktiška dovana šventėms

Tamstoms, tur būt, jau
žinoma, kad angliški

E K C O

RADIO APARATAI
yra aukštos kokybės

Prieš pirkdami radio aparatą, pasiklausykite naujojo EKCO radio aparato aiškų toną ir selektyvumą. Aplankykite mus, nes pademonstravimas visiškai neįpareigoja pirkti. Kontora ir sandėlis: Kaunas, Ožėškienės gatvė 1, II aukšt., tel. 16-16. Atstovas Lietuvai ir Klaipėdos kr. M. ISERLIS.

Samuelis Muškatas

Kaunas, Laisvės Al. 61. Tel. 869, bt. 1905.

Didžiausias pasirinkimas, pigiausias kainos

GINKLAI,

medžioklės ir žvejybos reikmenys
ir dūdų instrumentai.

Maloniausią patarnavimą

rasite tik restorane

Central

Kaunas, Laisvės Al. 47 nr.